Shu aziz VATAN — barchamizniki!

O‘ZBEKISTON OVOZI

XDP O‘ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI

• 2012-yil, 15-sentabr. Shanba • 112-113 (31.545) Ijtimoiy-siyosiy gazeta • 1918-yil 21-iyundan chiqa boshlagan • www.uzbekistonovozi.uz

БАРҚАРОР ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Пойтахтимиздаги Симпозиумлар саройида 14 сентябрь куни Президентимиз Ислом Каримовнинг ташаббуси билан ташкил этилган «Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамияти» мавзуида халқаро конференция бўлиб ўтди

Анжуманда кўплаб нуфузли халқаро ташкилотлар ва молия институтлари, жумладан, БМТ, Жаҳон банки, Халқаро молия корпорацияси, Осиё тараққиёт банки, Ислом тараққиёт банки вакиллари, АҚШ, Хитой, Жанубий Корея, Япония, Буюк Британия, Франция, Германия, Канада каби дунёнинг қирқ беш мамлакатидан етакчи экспертлар ҳамда бизнесменлар, мамлакатимизда фаолият кўрсатаётган хорижлик дипломатлар иштирок этди.

Конференция Ўзбекистонда барқарор иқтисодиётни шакллантириш ва ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишнинг муҳим бўғини сифатида кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликни юксалтириш борасидаги илғор тажрибани ўрганиш, халқаро ҳамжамиятни мамлакатимизда ушбу соҳада эришилаётган ютуқлар билан кенг таништиришга бағишланди.

Халқаро форумнинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Ўзбекистон истиқлолнинг дастлабки кунларидан барча жабҳаларда ижтимоий йўналтирилган бозор иқтисодиётига эга демократик ҳуқуқий давлатни барпо этишга қаратилган кенг кўламли комплекс ислоҳотларни амалга ошириш ва ривожлантириш бўйича ўз йўлини танлади. Президентимиз Ислом Каримов томонидан белгилаб берилган беш тамойил ва изчил ислоҳотлар стратегиясига асосланган мамлакатимизни ислоҳ этиш ҳамда модернизация қилиш бўйича «ўзбек модели» бераётган юксак самаралар бугун бутун дунёда эътироф этилган. Давлатимиз раҳбари юритаётган ижтимоий-иқтисодий сиёсатнинг пухта ўйлангани, ислоҳотларни амалга оширишга тадрижий ёндашувлар ушбу ижобий жараёнларни ортга қайтариб бўлмаслигининг кафолатига айланди. Глобал молиявий-иқтисодий инқироз даврида ўзининг барқарорлигини намоён этаётган миллий иқтисодиётимизнинг изчил ривожланаётгани ҳам шундан далолатдир. Масалан, сўнгги йилларда Ўзбекистонда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари ўртача камида 8,2 фоизни ташкил қилмоқда. Халқаро валюта жамғармасининг сўнгги баҳолаш миссиясининг баёнотида Ўзбекистон жадал ривожланиб, глобал молиявий инқирозни енгиб ўтгани қайд этилган, шунингдек, ўрта муддатли истиқболда мамлакатимизда юқори иқтисодий ўсиш суръатлари сақланиб қолишига катта ишонч билдирилган.

Ўзбекистонда амалга оширилаётган кенг кўламли ислоҳотларнинг бош мақсади – кучли, рақобатбардош миллий иқтисодиётни яратиш ва шунинг ҳисобидан аҳоли фаровонлигини мунтазам ошириб боришдир. Шу сабабли давлатимиз раҳбари замонавий бозор механизмлари, уларнинг самарадорлигини таъминлаш ва шу асосда мамлакатимизда барқарор бозор иқтисодиётини шакллантиришнинг муҳим шартига айланган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Президентимиз Ислом Каримов таъкидлаганидек, истиқлол йилларида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар, имтиёз ва преференциялар яратиш, уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш устувор йўналишга айланди.

Миллий иқтисодиётимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик улушининг ортиб бораётгани ички бозорни рақобатбардош ва сифатли товарлар билан тўлдириш, замон талабларини инобатга олган ҳолда хизматлар кўрсатиш соҳасини кенгайтириш, экспорт таркибида жаҳон бозорларида харидоргир, юқори қўшимча қийматга эга маҳсулотларни кўпайтириш, аввало ёшлар учун янги иш ўринларини яратиш ва шу асосда аҳоли даромади ҳамда фаровонлигини оширишнинг муҳим омилларидан бири бўлди.

(Давоми 2-бетда.)

ЎзХДП: Жамоатчилик қабулхоналари

ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ МАРКАЗИ

ТАЖРИБАДАН АЁНКИ, ҲАР ҚАНДАЙ СИЁСИЙ ПАРТИЯ ЎЗ ДАСТУРИЙ МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАРИНИ РЎЁБГА ЧИҚАРИШ УЧУН АВВАЛО ХАЙРИХОҲЛАРИ, ТАРАФДОРЛАРИ САФИНИ КЕНГАЙТИРИШГА ҲАРАКАТ ҚИЛАДИ. БУНГА ЎЗ-ЎЗИДАН ЭРИШИБ БЎЛМАЙДИ, АЛБАТТА. АМАЛИЙ ИШЛАР ОРҚАЛИ ЎЗ ҒОЯЛАРИНИНГ ҲАЁТИЙЛИГИ, ЖАМИЯТГА НАФ КЕЛТИРА ОЛИШИГА ОДАМЛАРНИ ИШОНТИРИШИ, УЛАРНИ ТАШВИШГА СОЛАЁТГАН МУАММОЛАРГА ЖАМОАТЧИЛИК ЭЪТИБОРИНИ ҚАРАТИШИ ҲАМДА БАРТАРАФ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИНИ КЎРИШИ ТАЛАБ ЭТИЛАДИ.

ЎзХДП маҳаллий кенгашлари қошида ташкил этилган Жамоатчилик қабулхоналари электорат муаммоларини ўрганиш ва манфаатини ҳимоя этишнинг самарали воситаси сифатида ўзини оқлади. Аммо бугун ҳаётнинг ўзи улар фаолиятини янада такомиллаштиришни талаб этмоқда. Бошқача айтганда, Жамоатчилик қабулхоналарини ҳақиқий маънода электорат манфаатини ҳимоя қилиш марказига айлантириш партиямиз маҳаллий ташкилотларининг долзарб вазифаларидан бирига айланган.

(Давоми 2-бетда.)

Сўз — конференция иштирокчиларига

ЎЗБЕКИСТОНДА КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК РИВОЖИГА ҲАВАС ҚИЛСА АРЗИЙДИ

МАМЛАКАТИМИЗДА 12-14 СЕНТЯБРЬ КУНЛАРИ «ЎЗБЕКИСТОНДА ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТНИ АМАЛГА ОШИРИШДА КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИКНИНГ РОЛИ ВА АҲАМИЯТИ» МАВЗУИДА ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ БЎЛИБ ЎТДИ. МАЗКУР НУФУЗЛИ АНЖУМАНДА ҚИРҚДАН ЗИЁД МАМЛАКАТДАН ИККИ ЮЗ ЭЛЛИККА ЯҚИН ДАВЛАТ ВА ЖАМОАТ АРБОБЛАРИ, БИЗНЕСМЕНЛАР, ОЛИМ ВА ЭКСПЕРТЛАР, НУФУЗЛИ ХАЛҚАРО МОЛИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ ВАКИЛЛАРИ ИШТИРОК ЭТДИ.

ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ АХБОРОТ АГЕНТЛИГИ — ЎзА МУХБИРЛАРИ АНЖУМАН ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ АЙРИМЛАРИ БИЛАН СУҲБАТДА БЎЛДИ.

Пак Чеол КЬЮ,
«Small and medium business» корпорацияси президенти (Жанубий Корея):

— Халқаро конференциянинг очилишида Президент Ислом Каримовнинг иштирок этиши ва нутқ сўзлаши анжуманнинг нуфузини янада оширди. Биз Ўзбекистоннинг юксак иқтисодий кўрсаткичларга эришишда босиб ўтган йўллари, айни пайтда амалга ошираётган ислоҳотлари ва ўз олдига қўйган мақсадлари ҳақида жуда қимматли маълумотларни олдик. Менга давлатингиз раҳбарининг Ўзбекистон ёшлари ҳақида билдирган фикри ғоят манзур бўлди. Таъкидлаганидек, Ўзбекистоннинг келажагига назар ташламоқчи бўлган киши, мамлакат ёшлари билан мулоқот қилиб, уларнинг илм-фан бобидаги заковати билан танишмоғи лозим. Зотан, ёш авлод Ўзбекистоннинг эртанги тақдири учун масъулдир. Шу ўринда мамлакатингиз эртаси ишончли қўлларда эканини айтиб ўтмоқчиман.

Президент Ислом Каримов қайд этганидек, Ўзбекистон мустақилликка эришгач, иқтисодиётни тубдан ислоҳ қилишга муваффақ бўлди. Натижада бугунги кунда мамлакатингизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ҳавас қиларли даражада барқарор ривожланмоқда.

Парвиз МОРВИЖ,
Нью-Йорк давлат университети профессори, «Глобал илмий нашрлар» маркази директори (АҚШ):

— Аввалambор, Президент Ислом Каримов буюк Йўлбошчи эканини алоҳида таъкидлашни истардим. Мамлакатингиз раҳбарининг узоқни кўзлаб юритаётган оқилона сиёсати туфайли Ўзбекистонда ҳар соҳа, жумладан, иқтисодиётнинг турли йўналишлари йил сайин тараққий этмоқда. Мустақиллик йилларида Ўзбекистон дунё ҳамжамиятида ўзининг муносиб ўрнини эгаллади. Бугун унинг жаҳондаги обрў-эътибори тобора юксалмоқда. Бу, айниқса, мамлакатингизда бозор иқтисодиётига оид ислоҳотларни босқичма-босқич амалга ошириш натижасида қўлга киритилаётган улкан ютуқларнинг халқаро ҳамжамият, хусусан, Осиё тараққиёт банки, Жаҳон банки, Халқаро молия корпорацияси каби кўплаб йирик молиявий муассасалар томонидан эътироф этилишида ўз ифодасини топмоқда. Ўзбекистоннинг иқтисодиётни ривожлантириш борасидаги пухта ва юксак самарали сиёсатидан кўплаб мамлакатлар ўрнак олса арзийди.

Халқаро анжуманнинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг нутқи мамлакатингизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида эришилган муваффақиятлар, бу йўналишда пухта ишлаб чиқилган дастур ва чора-тадбирлар тўғрисидаги фойдали маслаҳатларни қамраб олгани билан барчага маъқул бўлди. Хусусан, мамлакатингизда ўз вақтида қабул қилинган ва изчиллик билан амалга оширилаётган Инқирозга қарши чоралар дастури Ўзбекистонга иқтисодиётни барқарор ривожлантириш имконини берди. Маълумки, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозидан саноқли давлатларгина безарар чиқишга эришди. Улар орасида Ўзбекистон ҳам бор. Мамлакатингизнинг ялпи ички маҳсулоти бундай оғир даврда ҳам ҳар йили 8 фоиздан ошгани бунинг ёрқин тасдиғидир. Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасини ривожлантириш, хориж сармоясини кенг жалб этиш ва қўшма корхоналарни кўпайтиришга қаратилаётган доимий эътибор ўзининг юксак самараларини бераётир.

Люси ДАМИАНИ хоним,
«Rook Media» компанияси президенти ва бош ижрочи директори (Канада):

— Ушбу халқаро конференциянинг очилишида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг теран мазмунли ва кенг қамровли нутқида Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг барқарор ривожланишида эътибор қаратилган жиҳатлар ва ҳаётга изчил татбиқ этилган ва этилаётган чоралар аниқ рақамлар ва далиллар асосида чуқур таҳлил қилиб берилди.

Мамлакатингиздаги қатор касб-ҳунар коллежларида бўлдик. Халқаро талабларга тўлиқ жавоб берадиган ушбу билим масканларида таҳсил олаётган изланувчан ва тиришқоқ ўқувчи-талабалар билан мулоқотда бўлиб, ҳайратимиз ошди. Бу ёшлар энг мураккаб фанларни ҳам чуқур ўзлаштириб, катта қизиқиш билан ўрганаётганининг гувоҳи бўлдик.

Фаҳд ал-МЕКРАД,
Ривожланиш ва маъмурий консалтинг институти бош менежери (Кувайт):

— Президент Ислом Каримовнинг нутқида Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган изчил ишларнинг юксак самаралари, жаҳон иқтисодиётида кечаётган жараёнлар чуқур таҳлил қилиб берилди.

Мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик кўлами кенгайиб бормоқда. Ўзбекистон билан Кувайт ўртасидаги муносабатларда иқтисодий алоқалар, жумладан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик, фан-таълим, ахборот технологиялари, қишлоқ хўжалиги каби кўплаб соҳалардаги ҳамкорликни кенгайтириш устувор йўналишлардан саналади. Ўзбекистонда хорижий сармоядорлар билан шерикликда иш юритиш учун яратилган қулай шарт-шароит, зарур имтиёз ва имкониятлар кувайтлик ишбилармонларнинг Ўзбекистонда ўз бизнесини очиш ва кенгайтиришга қизиқишини тобора ошираётир.

Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов томонидан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш йўлида олиб борилаётган ислоҳотлар бераётган юксак самараларни ҳар томонлама ўрганса арзийди. Айниқса, оилавий бизнесни тараққий эттириш борасида амалга оширилаётган лойиҳаларга ҳавасим ортди. Зотан, оила фаровонлиги — юрт фаровонлигидир.

Президент Ислом Каримовнинг конференция очилишида сўзлаган нутқи менда катта таассурот қолдирди. Давлатингиз раҳбари томонидан ишлаб чиқилган машҳур беш тамойилга асосланган ижтимоий йўналтирилган эркин бозор иқтисодиётига ўтишнинг «ўзбек модели» жуда самарали ва ҳаётийлиги билан халқаро ҳамжамият томонидан кенг эътироф этилганини ҳам алоҳида таъкидлашни истардим. Ўзбекистоннинг ютуқларидан яна бири мамлакатингиз аҳолисининг интеллектуал салоҳияти жуда юқори эканидадир.

ЎзА мухбирлари
Ирода УМАРОВА,
Мадина УМАРОВА,
Нодира МАНЗУРОВА
ёзиб олди.

БАРҚАРОР ИЖТИМОИЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНИШНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ

Конференцияда Осиё тараққиёт банки вице-президенти Шиао Джао мустақил Ўзбекистон 21 йил давомида ҳақли равишда фахрланса арзийдиган улкан тараққиёт ва ютуқларга эришганини таъкидлади.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистонда қарор топган қулай ишбилармонлик муҳитининг ҳуқуқий асосларини мунтазам такомиллаштиришга алоҳида эътибор қаратмоқда. Мамлакатимизда ҳаётга татбиқ этилаётган иқтисодий ислоҳотларнинг мантиқи ва изчиллиги, барча соҳа ва тармоқларни жадал ривожлантириш, жаҳон бозорларида тез ўзгариб турган шароит иқтисодиётни бошқариш тизимини янада эркинлаштиришни тақозо этмоқда.

Президентимиз Ислом Каримов Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепциясида тадбиркорлик фаолияти учун янада кенг имконият ва эркинликлар яратиш мақсадида қатор муҳим қонунчилик ташаббусларини илгари сурди. Жумладан, янги таҳрирдаги «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги қонун, «Рақобат тўғрисида», «Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текширишлар қисқартирилганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги қонунлар қабул қилинди.

Шу ўринда Президентимиз ташаббуси билан «Оилавий тадбиркорлик тўғрисида»ги қонун қабул қилинганини алоҳида таъкидлаш жоиз. Бу қонун бизнеснинг янги тури — оилавий бизнеснинг ташкилий-ҳуқуқий шаклини белгилаб берди, ушбу турдаги фаолиятни давлат томонидан рағбатлантиришни мустаҳкамлади, оилавий корхона аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари, меҳнат муносабатларини тартибга солди. Миллий анъаналаримиз ва хўжалик фаолиятининг объектив воқеликларига тўлиқ мос келадиган ушбу бизнес шакли бугун мамлакатимизда кенг қулоч ёймоқда. Янги иш ўринлари ташкил этилмоқда, одамлар барқарор даромад олмоқда, оилалар, умуман, бутун халқимиз фаровонлиги изчил юксалмоқда.

Мамлакатимизда миллий иқтисодиётимиз салоҳиятини ривожлантиришда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамиятини изчил оширишга доир кенг кўламли чора-тадбирлар кўрилмоқда. Чунончи, 2011 йил Ўзбекистонда Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили деб эълон қилингани, бу борада тегишли давлат дастури амалга оширилгани ҳам шундан далолатдир. Мазкур дастурни самарали рўёбга чиқариш мақсадида давлатимиз раҳбарининг 2011 йил 24 августда қабул қилинган «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармонига биноан соҳа субъектлари учун қатор янги имтиёз ва преференциялар жорий қилинди, уларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш кафолатлари кучайтирилди.

Соҳа субъектларини рўйхатга олиш жараёнлари соддалаштирилди, очиқлик ва ошкоралик тамойилларига амал қилиш кўлами кенгайтирилди, «ягона ойна» тамойили жорий қилинди. Энди тадбиркор ўз бизнесини ташкил қилиш учун икки кун ичида рухсат олиши мумкин. Муҳандислик-коммуникация тармоқларига уланиш, экспорт товарларини божхонада расмийлаштириш тартиб-таомиллари сезиларли даражада соддалаштирилди.

Жаҳон банки ва Халқаро молия корпорациясининг вице-президенти ҳамда молия ва хусусий секторни ривожлантириш масалалари департаменти раҳбари Джанамитра Деван кичик бизнесни самарали қўллаб-қувватлаш иқтисодий тараққиётни таъминлашда муҳим роль ўйнашини таъкидлади. Ўзбекистонда ушбу соҳа ривожи йўлида ёрдам кўрсатиш иқтисодиёт рақобатбардошлигини ошириш ва уни диверсификация қилишни таъминлашнинг зарур шарти сифатида белгиланган.

Конференция қатнашчилари Президентимиз Ислом Каримовнинг шу йил июль ойида қабул қилинган «Статистик, солиқ, молиявий ҳисоботларни, лицензияланадиган фаолият турларини ва рухсат бериш тартиб-таомилларини тубдан қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ва «Ишбилармонлик муҳитини янада тубдан яхшилаш ва тадбиркорликка янада кенг эркинлик бериш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонлари Ўзбекистонда ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш борасидаги навбатдаги муҳим қадам бўлганини таъкидладилар.

Анжуманда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кредит ажратиш тизими иқтисодиётнинг ушбу тармоғини жадал ривожлантиришга кўмаклашадиган муҳим йўналишлардан бири экани қайд этилди. Жаҳон тажрибаси шуни кўрсатмоқдаки, микромолиялаш бу борадаги энг самарали механизмлардандир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 5 май куни қабул қилинган фармонига мувофиқ «Микрокредитбанк» акциядорлик тижорат банки ташкил этилди ва у бугун Марказий Осиё ва Европа мамлакатларидаги энг яхши ўнта микромолия банклари қаторидан жой олди. Мазкур банк кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига, айниқса, қишлоқ жойларда фаолият кўрсатаётган, дастлабки капитални шакллантириш, янги корхоналар ва иш ўринларини ташкил қилишда кўмаклашмоқда, уларга фаолиятини ривожлантириш учун имтиёзли кредит ресурсларидан кенг фойдаланиш борасида самарали хизмат кўрсатмоқда.

Анжуманда сўзга чиққан Ислом тараққиёт банки вице-президенти Бирама Сидибе Ўзбекистонда кичик бизнес миллий иқтисодиёт асосига айланганини таъкидлади. Ислом тараққиёт банки мамлакатимизда ушбу сектор унинг рақобатбардошлигини ошириш мақсадида қўллаб-қувватланаётгани ижтимоий-иқтисодий ривожланиш, аҳоли бандлиги ва фаровонлигини ошириш учун қулай муҳит яратиш бўйича энг яхши стратегия эканини эътироф этди. Ўзбекистон 2003 йилда Ислом тараққиёт банкининг аъзоси бўлди. Ўтган давр мобайнида банк мамлакатимизга устувор йўналишларга оид 34 лойиҳани молиялаш, жумладан, хусусий секторни ривожлантириш учун жами 923 миллион АҚШ доллари ажратди. Биз, деб таъкидлади Ислом тараққиёт банки вице-президенти, бундан буён ҳам бугунги барқарор тараққиётнинг энг муҳим ҳаракатлантирувчи кучи бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда мамлакатингизни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашга тайёрмиз.

Ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга оид комплекс чора-тадбирларнинг амалга оширилиши самарасида ушбу секторнинг Ўзбекистон иқтисодиётидаги ўрни тобора ошиб бормоқда, рақобатбардош маҳсулот турлари ва ишлаб чиқариш ҳажми кўпаймоқда. 2012 йилнинг биринчи ярмида мамлакатимизда 13 мингта янги кичик бизнес субъекти ташкил этилди. Уларнинг аксарияти ишлаб чиқариш тармоқларида фаолият кўрсатмоқда. Ушбу даврда бугун асосан электрон савдолар орқали амалга оширилаётган давлат харидлари тизимига 132 минг нафардан зиёд тадбиркор жалб этилди.

Бозор муносабатлари ва хусусий мулк ҳуқуқлари устуворлиги эътиборга олинган ҳолда, жаҳон бозорида муносиб рақобатлаша оладиган миллий иқтисодиётни шакллантириш — мунтазам ривожланаётган ва янада жадал тус олаётган жараёндир. Бугун Ўзбекистонда кичик ва хусусий корхоналар нафақат савдо, хизматлар кўрсатиш ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш соҳаларида фаолият юритаётир, балки инновацион, нано ва биотехнологиялар, ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда саноатда, илмталаб юқори технологияли маҳсулотлар ишлаб чиқаришда ҳам уларнинг улуши ортиб бораётир. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг ташқи иқтисодий фаолиятда иштирок этиш, ташқи бозорларга маҳсулот чиқариши учун яратилаётган имкониятлар ҳам кенгаймоқда.

Конференциянинг ялпи мажлисида сўзга чиққан БМТ Тараққиёт дастурининг Европа ва МДҲ бўйича минтақавий бюроси директорининг ўринбосари Хаолянь Шу, Хитой иқтисодий тадқиқотлар маркази раҳбари Жастин Лин, Берлин халқаро иқтисодиёт академияси директори Хайне Йоахим Кнаупе (ГФР), Корея кичик ва ўрта бизнес корпорацияси президенти Пак Чеол Кью (Жанубий Корея) ҳамда бошқа чет эллик экспертлар ва хорижий ишбилармон доиралар вакиллари Ўзбекистонда амалга оширилаётган иқтисодий ислоҳотлар бераётган самаралар, мамлакатимиз фаровонлигининг узлуксиз ошишига хизмат қилаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш бўйича кўрилган самарали чора-тадбирларни юксак баҳолади. Анжуманнинг чет эллик қатнашчилари мамлакатимизда Президент Ислом Каримов томонидан белгилаб берилган ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг устувор йўналишлари доирасида давом этаётган улкан бунёдкорлик ишлари олдимизга қўйилган мақсад — дунёнинг иқтисодиёти ривожланган давлатлари қаторидан жой олиш ва келажакда Ватанимиз янада тараққий этишини таъминлаш учун мустаҳкам асос бўлиб хизмат қилишига ишонч билдирдилар.

Сўнгра конференция ўз ишини секция мажлисларида давом эттирди. Уларда «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик — иқтисодиётни диверсификация қилиш ва барқарор ривожлантириш асоси», «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни шакллантириш ҳамда ривожлантиришнинг муҳим омиллари ва шартлари», «Тадбиркорлик фаолиятининг ҳуқуқий кафолатлари ва эркинликлари, хусусий мулк ҳуқуқларини ҳимоя қилиш», «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик — ўрта синф мулкдорларини шакллантириш ҳамда жамият ижтимоий барқарорлигини таъминлашнинг асоси ва манбаи», «Экспорт салоҳияти ва халқаро ҳамкорликни кенгайтиришда кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликнинг роли», «Хусусий секторни аҳоли бандлиги ва даромадини оширишнинг омили сифатида ривожлантириш» каби масалалар кенг муҳокама этилди.

Конференция иши натижалари бўйича якуний ҳужжат қабул қилинди.

«Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамияти» мавзуидаги халқаро анжуман бозор иқтисодиёти ривожланган демократик ҳуқуқий давлат барпо этишга қаратилган, мамлакатимизни ислоҳ ва модернизация қилишнинг «ўзбек модели» жаҳон ҳамжамиятида катта қизиқиш уйғотаётганини яна бир бор тасдиқлади. Ўзбекистон танлаган ўз тараққиёт йўлининг нақадар тўғрилигини вақтнинг ўзи кўрсатиб турибди. Бугун мамлакатимиз бутун дунёга қўлга киритаётган улкан ютуқларини намойиш этмоқда. Бу муваффақиятлар, ўз навбатида, халқаро майдонда Ўзбекистоннинг нуфузини ошириш, жаҳон хўжалик муносабатларидаги иштирокини кенгайтиришга хизмат қилмоқда.

Анна ИВАНОВА,
ЎзА мухбири.

(Давоми. Боши 1-бетда.)

ЎзХДП: Жамоатчилик қабулхоналари

ЭЛЕКТОРАТ МАНФААТИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ МАРКАЗИ

Хўш, бу муҳим масалага жойлардаги партия ташкилотлари қанчалик эътибор қаратаяпти? Умид, ишонч билан келган одамларнинг оғири енгил бўлаяптими? Мурожаатлар фақат ҳисобот учун қоғозда қолиб кетмаяптими?

Биз ЎзХДП Тошкент шаҳар ва туман кенгашларидаги Жамоатчилик қабулхоналари мисолида саволларимизга жавоб топишга ҳаракат қилдик.

Таъкидлаш керакки, ҳозирда шаҳарда партиямизнинг 13 та Жамоатчилик қабулхонаси фаолият кўрсатади. 2011 йилда уларга ишга жойлашиш, соғлиқни сақлаш, коммунал соҳа, ижтимоий ҳимоя бўйича жами 470 га яқин мурожаат тушган. Шулардан 408 тасида кўтарилган масалалар тегишли давлат идоралари ва ташкилотлар орқали ўзининг ижобий ечимини топган.

— Жамоатчилик қабулхоналари фаолиятини бугунги кун талабларидан келиб чиқиб янада кучайтириш, мурожаатлар билан ишлашда замонавий механизмларни қўллаш, шунингдек, қабулхонага депутатлар ва ҳуқуқшуносларнинг фаол иштирокини таъминлаш муҳим вазифалардан ҳисобланади, — дейди ЎзХДП Тошкент шаҳар кенгаши раиси Учқун Шоймиқулов. — Биз фаолиятимизни шу талаб ва мезонлар асосида йўлга қўйишга интилаяпмиз. Мурожаатларга ижобий ечим топишда қуйи бўғин, партия кенгаши ҳамда депутатлар ҳамкорлигини мустаҳкамлашга катта эътибор қаратаяпмиз. Ҳуқуқий маслаҳат сўраб мурожаат қилганларга эса сафимиздаги малакали ҳуқуқшунослар ёрдам беришмоқда.

Айниқса, Мирзо Улуғбек, Олмазор, Юнусобод, Бектемир, Чилонзор туман кенгашлари қошидаги қабулхоналарда электорат ишончини қозониш, ҳар бир мурожаатга жиддий ёндашиш, муаммоларни ўз вақтида ҳал этиш борасида яхши тажриба тўпланган.

— Жорий йилда қабулхонамизга қирқ нафарга яқин фуқародан мурожаат бўлди, — дейди Мирзо Улуғбек туман партия кенгаши раиси Самариддин Аъламов. — Электорат вакиллари асосан ишга жойлашиш бўйича мурожаат этаётганини ҳисобга олиб, туман Бандликка кўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш маркази билан ҳамкорликда ишлаяпмиз. Бундан ташқари, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига сайланган вакилларимизнинг депутатлик сўрови ваколатидан фойдаланиш ҳам ўз натижасини бераяпти. Бир сўз билан айтганда, одамларнинг, айниқса, кам таъминланган, ижтимоий ҳимояга муҳтож кишилар, жисмоний имконияти чекланган фуқаролар, иш топишда қийинчиликка дуч келаётган ёшларнинг Жамоатчилик қабулхонасига ишончи мустаҳкамланаяпти.

Бизда яна бир муҳим тажриба йўлга қўйилган. Яъни, маҳаллаларда кўчма Жамоатчилик қабулхоналари ташкил этиб, электоратнинг муаммоларини жойида ўрганаяпмиз.

— Касбим ўқитувчи, бироқ бир муддат ишсиз қолдим, — дейди Азиза Поёнова. — Маҳалламиз оқсоқоли ЎзХДП туман кенгаши Жамоатчилик қабулхонасига мурожаат қилишни маслаҳат берди. Бу ерда менга амалий ёрдам кўрсатишга ҳаракат қилишларини айтишди. Орадан кўп ўтмай, мени туманимиздаги мактабга ишга таклиф этишди. Партиянинг одамларга бераётган кўмагини кўриб, унга аъзо бўлишга қарор қилдим.

Яна рақамларга мурожаат этсак. Жорий йилнинг шу даврига қадар Тошкент шаҳридаги Жамоатчилик қабулхоналарига 360 та мурожаат бўлган ва уларда кўтарилган 327 та масала ўзининг ижобий ечимини топган. Бир қараганда бу салмоқли кўрсаткичдек туюлиши мумкин. Аммо пойтахтимиздек аҳолиси кўп шаҳарда ўзига хос муаммолар, электоратимиз вакилларини ташвишга солаётган масалалар, табиийки, оз эмас. Айрим туман кенгашлари Жамоатчилик қабулхоналари талаб даражасида ишламаётгани сабабли уларга мурожаатлар ҳам кам бўлмоқда.

Бунга Сергели, Яккасарой, Учтепа туман кенгашларидаги қабулхоналар фаолиятини мисол қилиб келтириш мумкин. Ушбу туманларда айрим мурожаатларга ўз вақтида чора кўрмаслик ҳолатлари ҳам учрамоқда. Бу — мазкур ҳудудлардаги партия фаоллари ўз ишига совуққонлик билан қараётганини кўрсатади.

Битта мурожаат эътиборсиз қолса ҳам партиянинг одамлар орасидаги обрўсига путур етади. Чунки, Жамоатчилик қабулхоналари бугун қайсидир маънода партиямизнинг юзига айланган. Кишилар унинг ишига қараб, фаолиятимизга баҳо беради. Бундан, энг аввало, маҳаллий партия кенгашлари етакчилари ва депутатлар тўғри хулоса чиқариб олишлари зарур.

Нурали ОРИПОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

(Давоми. Боши 1-бетда.)

ЎзХДПда сиёсий ва фуқаролик маърифати

ХАЙРИХОҲЛАР САФИ КЕНГАЙМОҚДА

бунда партия тизимида ташкил этилаётган сиёсий семинарларда долзарб масалалар муҳокама этилаётгани, машғулотлар ҳаётий мисоллар асосида жонли олиб борилаётгани муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда

ЭЛЕКТОРАТНИНГ СИЁСИЙ ВА ҲУҚУҚИЙ БИЛИМИНИ ОШИРИШДА ТАРҒИБОТ-ТАШВИҚОТ ИШЛАРИНИНГ ИЗЧИЛЛИГИ, ТАЪСИРЧАНЛИГИ МУҲИМ АҲАМИЯТГА ЭГА. ЎЗБЕКИСТОН ХДП МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ ВА МИНТАҚАВИЙ ТАШКИЛОТЛАРИДА 2006 ЙИЛДАН БЕРИ МУНТАЗАМ ЎТКАЗИБ КЕЛИНАЁТГАН СИЁСИЙ ВА ФУҚАРОЛИК МАЪРИФАТИ ТИЗИМИДАГИ СИЁСИЙ СЕМИНАРЛАР АЙНАН ШУ МАҚСАДЛАРГА ҚАРАТИЛГАН.

ЎзХДП Жиззах вилоят кенгаши ва унинг минтақавий ташкилотларида 2011-2012 ўқув йилида вилоят миқёсида 12 та, туман, шаҳар даражасида ҳамда бошланғич ташкилотларда 156 марта сиёсий семинар ташкил этилди.

— Машғулотлар таъсирчанлигини ошириш учун уларга партия фаолларидан ташқари тегишли соҳа мутахассисларини ҳам таклиф этамиз, — дейди **вилоят партия кенгаши раиси ўринбосари Мўътабар Каримова**. — Сиёсий семинарларни асосан мунозара, очиқ мулоқот, савол-жавоб, кичик гуруҳларда ишлаш каби интерфаол усулларда ўтказишга эътибор бераяпмиз. Ҳар бир тадбирга олдиндан пухта тайёргарлик кўриб, қуруқ маърузалардан воз кечишга ҳаракат қиламиз. Ўқувлар самарадорлигини ошириш учун кўпроқ давра суҳбатлари, очиқ баҳс-мунозаралар ташкил этаяпмиз. Мавзу ҳаётий мисоллар асосида тушунтириб борилаяпти. Бундан ташқари, ахборот-маърифат хоналари имкониятларидан келиб чиқиб, иштирокчиларга мавзуга оид услубий қўлланмалар, партия фаолиятига доир буклетлар тарқатамиз.

— Сиёсий семинарлар жонли, ҳаётий бўлиши, аввало, унда кўтарилган мавзуларнинг долзарблиги, бугунги кун учун қанчалик муҳим аҳамият касб этишига боғлиқ, — дейди **халқ депутатлари вилоят Кенгашидаги ЎзХДП депутатлик гуруҳи раҳбари Акрам Иномов.** — Агар мавзунинг мазмун-моҳияти батафсил ва содда тилда тингловчиларга тушунтириб берилса, кутилган самарага эришилади.

Биз ўтказаётган машғулотлар мавзуси «Мамлакатимизда демократик ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш концепцияси»да белгиланган вазифаларга бағишланмоқда. Шу боис маҳаллий Кенгашлардаги ЎзХДП депутатлик гуруҳлари фаоллиги ва ташаббускорлигини янада ошириш, электорат манфаатига жавоб берадиган ижтимоий масалаларни жойларда ҳал этиш бўйича билдирилган фикр-мулоҳазалар депутатлик гуруҳларининг ишини жонлантиришга хизмат қилаяпти.

«Депутатлик назорати ва ҳуқуқни қўллаш амалиётини такомиллаштириш», «2011-2014 йилларга мўлжалланган партиямиз Ҳаракат дастурининг бажарилишида депутатлик гуруҳларининг асосий вазифалари», «Демократик ислоҳотларнинг янги босқичида фуқароларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш» мавзуларидаги машғулотлар иштирокчиларнинг қизғин баҳс-мунозарасига сабаб бўлди. Бу эса машғулотларда қатнашган партиясиз кишиларнинг ЎзХДПга хайрихоҳлигини оширмоқда.

— Бошланғич ташкилот аҳолига энг яқин бўғин ҳисоблангани боис, фуқароларнинг сиёсий-ҳуқуқий билимини оширишга қаратилган тадбирларда уларнинг иштирокини кенгайтириш масаласига жиддий эътибор қаратаяпмиз, — дейди **Жиззах шаҳар партия кенгаши раиси Носир Сиддиқов.** — Партия Марказий Кенгаши ҳамда вилоят кенгашларида муҳокама қилинган масалаларни қуйи бўғинларда кўриб чиқамиз. Шаҳарда партиямизнинг 62 та бошланғич ташкилоти бор. Сиёсий семинарлар ташкил этишда тиббиёт муассасалари, «Жиззах пластмасса» ОАЖ, Ўратепали маҳалла фуқаролар йиғинидаги бошланғич ташкилотлар фаол иш олиб бораяпти. Шу боис, биз уларнинг тажрибасини оммалаштириш устида ишлаяпмиз.

— Бугун сиёсий жараёнларда ёшларнинг фаоллиги ортиб бормоқда, — дейди **«Истиқбол» ёшлар қаноти Ғаллаорол туман бўлими фаоли Гавҳаршодбегим Зайниддинова.** — Шу боис «ЎзХДПда ёшлар сиёсати» мавзусидаги семинарлар партия ғояларига хайрихоҳ йигит-қизлар сафи кенгайишига хизмат қилмоқда. Бугун ҳаммамиз обод ва озод юртда яшаяпмиз. Қўлга киритилган барча ютуқлар, энг аввало, мустақиллик туфайли эканини ёшлар дилдан ҳис этиши муҳим аҳамиятга эга.

Аммо семинарлар ҳамма жойда ҳам самарали ташкил этилаяпти, деб бўлмайди. Масалан, Жиззах, Зарбдор, Зафаробод туманларида машғулотларни бошланғич ташкилотларда ўтказишга етарли эътибор қаратилмаяпти. Таҳлиллар шуни кўрсатмоқдаки, сиёсий ва фуқаролик маърифати тизимидаги семинарлар қуйи бўғинларда қанча кўп ташкил этилса, самараси шунча катта бўлади. Бошланғич ташкилотлар мавқеига етарли эътибор берилмаган жойда кўп йўқотишлар бўлади. Юқорида номлари қайд этилган туман партия кенгашлари бу ҳақиқатдан тегишли хулоса чиқариб олишлари зарур.

Гулруҳ ОДАШБОЕВА,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамияти» мавзусидаги халқаро конференциянинг очилиш маросимидаги

НУТҚИ

Муҳтарам конференция қатнашчилари, хонимлар ва жаноблар!

Сиз, қадрли меҳмонларимизни, нуфузли халқаро институтлар — Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Жаҳон банки, Халқаро молия корпорацияси, Осиё тараққиёт банки, Ислом тараққиёт банкининг вакилларини, етакчи олим ва мутахассислар, бизнесменлар, дунёнинг 45 та мамлакатидан ташриф буюрган барча конференция иштирокчиларини қутлаш, сизларга ўзимнинг чуқур ҳурмат-эҳтиромимни ҳамда анжуман ишида иштирок этаётганингиз учун самимий миннатдорлигимни билдириш менга катта мамнуният бағишлайди.

Бугунги анжуман учун «Ўзбекистонда ижтимоий-иқтисодий сиёсатни амалга оширишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг роли ва аҳамияти» деган мавзунинг танланиши бежиз эмас. Бу, биринчи навбатда, Ўзбекистон мустақиллигининг дастлабки кунларидан бошлаб иқтисодиётнинг ушбу тармоғини жадал ривожлантиришга устувор аҳамият берилгани бизга эски мустабид, режали-тақсимот тизимидан қолган инқирознинг ўта ўткир муаммоларини ҳал этишда энг муҳим омил, таъбир жоиз бўлса, локомотив бўлиб хизмат қилгани билан боғлиқ.

Мазкур соҳани тез суръатлар билан тараққий топтириш ва умуман, мамлакатни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш бўйича биз танлаган модель 2008 йилда бошланган, бугунги кунда, афсуски, чуқурлашув тенденциясига эга бўлиб бораётган глобал молиявий-иқтисодий инқирознинг салбий ва ҳалокатли оқибатларининг олдини олиш ҳамда бартараф этишда Ўзбекистон учун ҳал қилувчи роль ўйнади.

Жаҳон миқёсида янги рецессия ва банкротлик тўлқини, стагнация ва ишлаб чиқаришнинг пасайиш хавфи тобора ортиб бораётгани, қарздорлик мажбуриятлари ва бюджет тақчиллиги ўсаётгани, ишсизлик муаммоси, аҳоли ҳаёт даражаси ва турмуш шароитининг кескин ёмонлашуви, шунинг натижасида одамларнинг умумий норозилиги ва ижтимоий кескинлик кучайиб бораётгани хавотирга солмай қўймайди.

Банк секторини янги пул массаси, шунингдек, молия бозорини турли деривативалар, яъни, иккиламчи маҳсулотлар ҳисобидан назоратсиз равишда тўлдириш давом этаётгани нафақат инқироздан чиқиш муддатининг чўзилишига, балки миллий валюталарнинг янада қадрсизланиши ва шу билан боғлиқ оқибатларга олиб келиши мумкин. Бунинг устига, катта миқдордаги валюта маблағлари реал иқтисодиётга етиб бормасдан, жаҳон иқтисодиётида асосан спекулятив ҳолатлар ва стагнация жараёнини кучайтирмоқда.

Қисқача айтганда, юзага келаётган аҳвол жаҳон иқтисодиётидаги муаммоларни тезда ҳал этиш имконини бермаяпти.

Шу нарса тобора аён бўлмоқдаки, инқироздан чиқиш жараёни ҳали яна узоқ давом этиши кутилмоқда ва унинг қачон тугаши ҳақида олдиндан бир нарса дейиш кўп жиҳатдан қийин бўлиб қолмоқда.

Биз мазкур конференция доирасида инқирознинг салбий оқибатларини юмшатиш ва бартараф этишнинг муҳим омили бўлган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш борасида тўплаган тажрибамиз асосида сизлар билан фикр алмашишни истар эдик.

Ўз-ўзидан равшанки, ялпи ички маҳсулотнинг 80 фоизи ва меҳнатга лаёқатли аҳолининг камида 70 фоизи иқтисодиётнинг ушбу сектори улушига тўғри келадиган, юксак ривожланган ва ривожланаётган давлатларда юз йиллар давомида тўпланган бой тажриба бизни жуда қизиқтиради. Бу биз учун ниҳоятда муҳимдир.

Мен мана шу залда кўплаб хорижий меҳмонларимизни кўриб турганимдан ғоят мамнунман. Сизларнинг ушбу конференцияда иштирок этаётганингиз, ялпи мажлислар, секция йиғилишларидаги чиқиш ва маърузаларингиз, ўзбекистонлик ҳамкасбларингиз билан қилган яқин мулоқотларингиз, юртимизнинг турли шаҳарларига ташриф буюриб, баъзи объектларни бориб кўрганингиз, ўзаро баҳс ва фикр алмашувлар — буларнинг барчаси мазкур форумни ҳар томонлама бойитиб, унда фикрлар ранг-баранглигини таъминлашга, бу анжуманнинг сизлар кутган натижаларни беришига ишончим комил.

Бунинг учун сизларга самимий миннатдорлик билдираман.

Қадрли дўстлар!

Ўйлайманки, бугун ўзимизга бир саволни бериш ҳар томонлама мантиқий бўлади. Яъни, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришни устувор йўналиш сифатида белгилаш нима билан, қандай омил ва сабаблар билан боғлиқ эди?

Бунинг сабабларини қисқача баён этадиган бўлсак, улар қуйидагилардан иборат.

Биринчидан, жаҳон тажрибаси шуни кўрсатадики, иқтисодиётнинг муҳим таркибини ташкил қилувчи тармоқ бўлган кичик бизнес ички бозорни зарур товар ва хизматлар билан тўлдиришнинг асосий манбаи бўлиб хизмат қилади.

Кичик бизнес нафақат иқтисодиётдаги маълум бир бўшлиқларни тўлдиради, балки уни диверсификация қилиш ва барқарор суръатлар билан ривожлантиришни таъминлашда ўта муҳим роль ўйнайди.

Тадбиркорлик бизнеси аҳоли бандлиги ва даромадининг ўсишини таъминлашда, айниқса, бизнинг шароитда қандай муҳим аҳамият касб этишини баҳолашнинг ўзи қийин. Қуйидаги рақамларни эътиборга оладиган бўлсак, шундай хулоса чиқариш мумкин.

Агар 2005-2011 йилларда мамлакатимиз иқтисодиётида 5 миллиондан ортиқ янги иш ўрни ташкил этилган бўлса, уларнинг 60 фоиздан ортиғи кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ҳиссасига тўғри келади. Бунинг натижасида ҳозирги вақтда мамлакатимизда иш билан банд бўлган жами аҳолининг 75 фоиздан кўпроғи ушбу соҳада меҳнат қилмоқда.

Ўйлайманки, ана шу рақамларнинг ўзиёқ кўп нарсани англатади ва ижтимоий-иқтисодий тараққиётнинг ишончли йўлдан бораётганидан далолат беради.

Иккинчидан, тузилишига кўра ихчам, қарорлар қабул қилишда тезкор ва ҳаракатчан, янги тартиб-қоидаларни қисқа муддатда ўзлаштирадиган кичик бизнес жаҳон ва минтақалар бозорларидаги талаб ва конъюнктура ўзгаришларига анча тез мослашади.

Учинчидан, кичик бизнесни ташкил қилиш ва юритиш катта харажат ҳамда капитал қўйилмаларни талаб этмайди. Бу эса ишлаб чиқаришни тез ва осон модернизация қилиш, техник ҳамда технологик қайта жиҳозлаш, янги турдаги маҳсулотларни ўзлаштириш, уларнинг номенклатурасини мунтазам янгилаб бориш ва рақобатдошлигини таъминлаш имконини беради.

Тўртинчидан, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг таҳдид ва салбий оқибатларига йирик корхоналарга нисбатан ушбу соҳанинг бардош бера олиш қобилияти анча юқоридир.

Фақат кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантириш ҳамда ушбу соҳанинг мамлакатимиз иқтисодиётида устувор мавқега эга бўлиши натижасида биз 2008-2009 йилларда глобал инқирознинг салбий оқибатларини ортиқча қийинчилик ва талафотларсиз енгиб ўтиш, ишлаб чиқаришни жаҳон бозори конъюнктураси ўзгаришларини ҳисобга олган ҳолда қисқа муддатларда қайта ташкил этишга муваффақ бўлдик.

Саноатда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик тармоғининг ўсиш суръатлари 2008-2009 йилларда ўртача 23-24 фоизни, хизматлар ва сервис соҳасининг ўсиш суръатлари эса 15-16 фоиздан кам бўлмаган кўрсаткични ташкил этди.

Бешинчидан, кичик тадбиркорлик нафақат даромад манбаи, балки одамларнинг ижодий ва интеллектуал қобилиятини рўёбга чиқариш воситаси ҳамдир. Мазкур соҳа ҳар бир кишига ўз истеъдоди ва имкониятларини намоён этиш учун замин туғдирмоқда, шу тариқа ташаббускор, омилкор, мустақил фаолият юрита оладиган, ўз олдига қўйган мақсадларига эришишга қодир инсонлар тоифасини шакллантиришга хизмат қилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ўрта синфни шакллантириш учун мунтазам кенгайиб бораётган база бўлиб хизмат қилмоқда. Ўрта синф эса, маълумки, ҳар қандай демократик жамиятнинг асоси бўлиб ҳисобланади.

Бугунги кунда айнан шу соҳани ривожлантириш ҳисобидан жамиятдаги ижтимоий-сиёсий ва социал-иқтисодий барқарорликдан манфаатдор бўлган, мамлакатимизни тараққиёт ва демократик ислоҳотлар йўлидан ривожлантиришда фаол куч бўлиб майдонга чиқаётган ижтимоий қатлам шаклланмоқда.

Ишончим комилки, ана шу ва бошқа омилларни чуқур англаш Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришга қаратилган улкан эътиборнинг сабабларини тушуниш имконини беради.

Шуни айтишнинг ўзи кифояки, 20 йил аввал Ўзбекистонда хусусий тадбиркорлик деярли йўқ эди, бугун эса мавжуд барча хўжалик субъектларининг 90 фоиздан ортиғини кичик бизнес корхоналари ташкил этади. Ҳозирги кунда ялпи ички маҳсулотнинг 54 фоизи, ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотларининг 22 фоизи ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг 98 фоизи айнан шу соҳа ҳиссасига тўғри келмоқда.

Ўйлайманки, конференция қатнашчилари бизнинг ўтган йиллар мобайнида бу соҳада эришган ютуқларимизни муносиб баҳолайдилар.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, мамлакатимиз тарихида азал-азалдан хусусий тадбиркорлик муҳим ўрин тутиб келгани кўп жиҳатдан кичик бизнеснинг жадаллик билан ривожланишига хизмат қилмоқда.

Биз аждодларимиздан мерос бўлган тадбиркорлик анъаналари, ота-боболаримизнинг асрлар давомида ўз ери, ўз мулки ва касб-корини эъзозлаб, қадрлаб, ҳар томонлама асраб-авайлаб келгани билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Ҳурматли анжуман иштирокчилари!

Яна бир ғоят муҳим масала, яъни, Ўзбекистонда тадбиркорлик ва кичик бизнес соҳаси айнан қандай принциплар асосида, қандай заминда ривожланаётгани ҳақида қисқача тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Бу ҳақда гапирганда, авваламбор, соҳа ривожи учун мустаҳкам қонунчилик ва ҳуқуқий база шакллантирилгани ва мунтазам такомиллаштириб борилаётгани, бизнес учун имтиёз ва преференциялар бериш, ишлаб чиқаришни техник ва технологик қайта жиҳозлаш ҳамда модернизация қилиш масалаларида давлат томонидан тизимли равишда ёрдам кўрсатилаётганини таъкидлаш лозим.

Ўтган асрнинг 90-йиллари бошларидаёқ конституциявий норма ва тамойиллар асосида қабул қилинган «Давлат тасарруфидан чиқариш ва хусусийлаштириш тўғрисида», «Мулкчилик тўғрисида»ги қонунлар қисқа муддатда саноат, савдо, умумий овқатланиш ва хизматлар соҳаларидаги ўн минглаб, юз минглаб давлат мулки бўлган объектларни хусусий мулкка айлантириш учун сотиш, мулкни ижарага бериш принципларини биринчи навбатда қишлоқ хўжалигида жорий этиш имконини яратди.

Мамлакатимизда 2000 йилда қабул қилинган «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги қонун хусусий тадбиркорликни ривожлантиришда асосий роль ўйнади. Ушбу қонунда фуқароларнинг тадбиркорлик фаолиятида эркин иштирок этиши учун барча асосий кафолат ва шартлар мустаҳкамлаб қўйилган, тадбиркорлик ва бизнес субъектларининг ҳуқуқлари ҳамда қонуний манфаатлари муҳофаза этилган.

Солиққа тортиш масаласи доимий равишда эътиборимиз марказида бўлиб келмоқда. Фақат 2005 йилдан 2012 йилгача бўлган даврда микрофирма ва кичик корхоналар учун айланма маблағдан олинадиган ягона солиқ тўлови ставкаси 2,5 баробар камайтирилиб, 13 фоиздан 5 фоизга туширилди, халқ амалий санъати ва оилавий бизнес объектлари эса умуман солиққа тортилмайди ёки энг кам ставка бўйича солиққа тортилади.

Алоҳида эътиборга молик жиҳати шундаки, биз жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози даврида кўпгина давлатлар каби инқирозга қарши дастурлар доирасида солиқ ставкаларини нафақат оширмадик, балки аксинча, кичик корхоналар учун ягона солиқ тўлови ставкасини камайтирдик, харидоргир бўлган истеъмол товарлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган корхоналарни 5-7 йилга солиқ тўловидан озод қилдик, ишлаб чиқаришни техник ва технологик янгилайдиган, модернизация қиладиган корхоналарни эса божхона тўловларидан бутунлай озод қилдик.

Фақат 2011 йилнинг ўзида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига берилган солиқ имтиёзларининг умумий миқдори 500 миллион доллардан ошди. Корхоналар ушбу маблағнинг 35 фоизини ишлаб чиқаришни кенгайтириш ва модернизация қилишга, 25 фоизини ишчиларни рағбатлантиришга йўналтирди.

Давлатнинг ишлаб чиқариш, ижтимоий ва коммуникация-транспорт инфратузилмасини ривожлантиришга қўшаётган ҳал қилувчи ҳиссасини эътиборга оладиган бўлсак, унинг кичик корхоналар ҳамда тадбиркорлик фаолиятини шакллантириш ва ривожлантириш борасидаги ролини баҳолашнинг ўзи қийин.

Бу борада мамлакатимизда ташкил этилган «Навоий» эркин индустриал-иқтисодий зонаси ва «Ангрен» эркин индустриал зонасида юксак технологиялар асосида самарали фаолият кўрсатаётган бизнес субъектлари тажрибасини мисол тариқасида келтириш мумкин.

«Навоий» саноат зонасида муҳандислик тармоқлари, логистика, таъминот тизимлари қурилишига давлат томонидан 100 миллион долларга тенг миқдордаги маблағ сарфланди. Бу ўнлаб замонавий ишлаб чиқариш корхоналарини ташкил этишга хорижий сармоядорларни фаол жалб қилиш имконини берди.

Бу йил ташкил қилинган «Ангрен» саноат зонаси учун умумий қиймати 60 миллион доллардан зиёд бўлган ишлаб чиқариш инфратузилмаси ва коммуникация тармоқларини шакллантириш бўйича махсус дастур ишлаб чиқилди ва амалга оширилмоқда.

Буларнинг барчаси нима учун, қандай мақсадларни кўзлаб амалга оширилмоқда?

Биз кичик бизнес соҳаси бундай кенг кўламли ишларни тўлиқ ўз зиммасига олиши мушкул эканини яхши тушунамиз. Чунки кичик бизнес бундай катта харажатларни кўтара олмайди. Шунинг учун давлат томонидан тадбиркор ва ишбилармонлар эҳтиёжини тўлиқ қондирадиган, уларни рағбатлантирадиган шарт-шароитларни яратиш мақсадида зарур инфратузилма ва коммуникациялар барпо этилмоқда. Бу табиий ҳол ва унинг моҳияти барчага аён бўлиши керак.

Биз бугунги кунда ташкил этаётган, алоҳида имтиёзларга эга бўлган бундай эркин иқтисодий зоналарга киритилаётган хорижий сармоялар миқдори 30 миллион доллардан ортиқ бўлса, ўша объектлар инфратузилмаси юз фоиз давлат томонидан молиялаштирилади.

Айни ана шу омиллар иқтисодиёт ва тадбиркорликнинг жадал суръатлар билан ўсишини таъминлаётган, давлатимиз томонидан кўрилаётган рағбатлантирувчи чора-тадбирлар ҳисобланади.

Хусусий тадбиркорликни шакллантириш ва кенгайтиришни рағбатлантиришда оптималлаштириш ва имтиёзли кредитлаш масалалари ҳал қилувчи омил бўлмоқда.

Фақат 2011 йил якунларига кўра, ушбу тармоқни ривожлантириш ва рағбатлантиришга мамлакатимиз банклари томонидан 2,5 миллиард долларга тенг қийматдаги кредитлар ажратилди, бу берилган умумий кредитлар ҳажмининг 26 фоизини ташкил этади.

Осиё тараққиёт банки, Жаҳон банки, Халқаро молия корпорацияси, Ислом тараққиёт банки каби халқаро молия институтлари, БМТ тузилмалари, Араб Мувофиқлаштириш гуруҳи мамлакатлари, Жанубий Корея, Хитой, Германия ҳукуматлари, бошқа давлатлар ва ташкилотлар томонидан бу борада кўрсатилаётган катта ёрдамни юксак қадрлаймиз. Мазкур давлатлар ва ташкилотлар томонидан ўтган йиллар давомида иқтисодиётимизнинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик тармоғини молиялаштириш учун 1,5 миллиард доллардан ортиқ кредит ресурслари ажратилди.

Бу ҳақда гапирар эканман, Ўзбекистондаги барча тадбиркорлар номидан ва шахсан ўз номимдан БМТ ҳамда банк тузилмалари раҳбарлари ва намояндаларига, бугунги анжуманимизда иштирок этаётган хорижий давлатлар элчихоналари вакилларига Ўзбекистонда бизнес соҳасининг шаклланиши ва муваффақиятли ривожланишига қўшаётган ҳиссаси учун яна ва яна бир бор самимий миннатдорлик изҳор этаман.

Бугунги кунда фақат юксак билимли, замонавий фикрлайдиган, интеллектуал ривожланган ва профессионал тайёргарликка эга бўлган ёшларгина сифатли, жадал ва инновацион тараққиётнинг энг муҳим шарти ва гарови бўла олиши, айнан улар мамлакатнинг буюк келажагини таъминлаши мумкинлигига кимнидир ишонтириш ёки буни исботлаб беришнинг ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

Ана шу ғоят муҳим жиҳатни эътиборга олган ҳолда, Ўзбекистонда кадрлар тайёрлаш масаласи давлат сиёсатининг энг устувор йўналиши этиб белгиланган. Мана, 15 йилдирки, мамлакатимизда кадрлар тайёрлашнинг ноёб тизими амалга оширилмоқда.

Бу тизимнинг моҳияти 9+3 тамойили асосида 12 йиллик умумий мажбурий бепул таълим тизимига ўтишдан иборат. Бунда умумтаълим мактабларидаги 9 йиллик таҳсилдан сўнг ёшлар кейинги 3 йил мобайнида касб-ҳунар коллежларида ёки ўз хоҳишига кўра академик лицейларда ўқишни давом эттиради.

Одатда, лицейлар олий ўқув юртлари ва университетлар ҳузурида, мактаб таълимидан кейинги ўқишни давом эттириш учун ташкил қилинади.

Ўтган йиллар давомида қарийб 1,5 минг янги, энг замонавий ускуналар билан жиҳозланган ўрта махсус, касб-ҳунар ўқув юртлари — коллежлар барпо этилиб, уларда 3-4 та замонавий мутахассислик бўйича касб-ҳунарга эга бўлиш ва камида иккита чет тилини ўрганиш имконияти яратилган.

Фақат сўнгги 5 йил давомида ушбу ўқув юртларини 2 миллион 500 минг нафардан ортиқ ёшлар тамомлаб, ҳозирги вақтда мамлакатимизда янги барпо этилган замонавий корхоналар ва фермер хўжаликларида меҳнат қилаётган юртдошларимизнинг сафларини тўлдирмоқда.

Мен ишонаман, сиз, азиз меҳмонларимиз — бугунги форум иштирокчиларининг кўпчилиги Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларидаги коллежлар ва лицейларга ташриф буюриб, бўлажак кадрлар-мутахассислар тайёрлаш даражаси ва сифати билан танишиш асносида бу сўзларимизга ишонч ҳосил қилиш ва уларнинг амалий тасдиғини кўриш имконига эга бўлганлар.

Мен сизлар билан яна бир ўта муҳим масала юзасидан фикрлашмоқчиман.

Биз Ўзбекистонда бизнес юритишни истаган инсонлар ва албатта, сиёсатчилар, дипломатлар, хорижий меҳмонлар билан турли мавзуларда кўп суҳбатлашганмиз.

Менга биз бугун барпо этаётган жамият ўз олдига қандай мақсадларни қўйгани ҳақида савол беришганида, мен уларга қуйидагича жавоб бераман.

Агар сиз бу саволга тўлиқ жавоб олишни, бизнинг бу борада амалга ошираётган ишларимизни ўз кўзингиз билан кўриб, ишонч ҳосил қилишни истасангиз, бизнинг коллеж ва лицейларимизга боринг. Майли, ҳаммасига эмас, фақат бир нечтасига бориб кўринг, деб айтаман.

Айнан шу масканларда Ўзбекистоннинг эртанги кунини кўрасиз. Бу даргоҳларда янги авлод вояга етмоқда. Биз йигирма бир йилдан буён, миллий манфаатларимиздан келиб чиққан ҳолда, мустақил тараққиёт йўлидан боряпмиз.

Юртимиздаги бугунги одамлар, бугунги ўзбекистонликлар эркин фикрлайдиган, ўз кучига ишонадиган, собиқ Иттифоқда мавжуд бўлган турли иллат ва кайфиятлардан мутлақо холи бўлган инсонлардир. Бу — бизнинг авлод!

Эски замонда юқорида ўтириб ҳамма нарсани биладиган, ҳамма нарсани ҳал қиладиган бош котиб бор, деган кайфият билан яшар эдик. Табиийки, биз бундай кайфият билан ривожлана олмас эдик. Собиқ тузум айнан шунинг учун ҳам барбод бўлди, тарқалиб кетди. Чунки у тараққий этишга қодир эмасди.

Бутун дунё, демократик жаҳон ҳамжамияти қандай ривожланаётган бўлса, шундай ривожланишимиз керак эди. Биз мустақилликка эришганимиздан сўнг айнан шу йўлни танладик.

Ўйлайманки, бунинг амалий тасдиғини кўраман десангиз, ҳозирги ёшларимиз билан, олий ўқув юртлари, касб-ҳунар коллежлари ва академик лицейларда таълим олаётган, уларни битириб чиқаётган йигит-қизларимиз билан кўпроқ суҳбатлашинг. Шунда сиз бугун Ўзбекистонда қандай авлод вояга етаётганига ва у ўзининг эртанги ёруғ истиқболини қандай тасаввур этаётганига ишонч ҳосил қиласиз.

Ҳурматли конференция иштирокчилари!

Сир эмаски, бизнеснинг эркин фаолият кўрсатишининг асосий мажбурий шартларидан бири, биринчи навбатда, **тадбиркорлик эркинлигининг кучли ҳуқуқий кафолатларини таъминлаш,** уларни сўзда эмас, амалда бажариш, **давлат, ҳуқуқ-тартибот, назорат органлари ва тузилмалари томонидан уларнинг фаолиятига ноқонуний аралашувларга чек қўйиш** ҳисобланади.

Тадбиркорлик субъектларининг давлат, ҳуқуқни муҳофаза этувчи ва назорат органлари билан ўзаро муносабатларида тадбиркорлар ҳуқуқларининг устуворлиги тамойили қонунчилик даражасида жорий этилган, бунда қонунчиликдаги ҳар қандай қарама-қаршилик ва номувофиқ ўринлар тадбиркорлар фойдасига талқин қилиниши керак. Кичик бизнес субъектларида улар рўйхатдан ўтган пайтдан бошлаб уч йил давомида режали солиқ текширувларини ўтказишни тақиқлайдиган ва кейинчалик барқарор фаолият юритаётган, солиқ қонунчилиги ва тартиб-интизомга қатъий риоя қилаётган солиқ тўловчиларда текширувлар ўтказишни чеклайдиган тартиб жорий этилган.

2005 йилдан бошлаб тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказишнинг рухсат бериш тизимидан хабардор қилиш тизимига ўтилди. Ўз бизнесини очиш учун тадбиркорга икки кундан ортиқ бўлмаган муддат талаб этилади ва бу қоида ривожланган давлатларда амал қилаётган мезонларга жавоб беради.

Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ривожланишини қўллаб-қувватлайдиган институционал ва бозор инфратузилмасини шакллантиришга катта эътибор қаратилмоқда. Товар-хомашё биржаси бозорда нархлар шаклланиши ва юқори ликвидли хомашё ресурслари ва товарларидан тенг фойдаланиш имкониятини яратишнинг энг муҳим воситаси ҳисобланади. Бугунги кунда мамлакатимизда биржа савдоларининг изчил йўлга қўйилган механизми мавжуд бўлиб, у ҳар бир тадбиркорга **хомашё ресурсларидан биржа савдолари орқали тенг ва ҳеч қандай тўсиқларсиз фойдаланиш имкониятини бермоқда.**

Жорий йилда мамлакатимизда экспорт қилувчи корхоналар, шунингдек, хорижий инвесторлар учун қўшимча рағбат ва имтиёзлар берилди. Шу йилнинг июль ойида Халқаро молия корпорацияси билан ҳамкорликда ишбилармонлик муҳитини тубдан яхшилаш ва тадбиркорликка янада кўпроқ эркинликлар бериш бўйича чора-тадбирлар ишлаб чиқилиб, улар асосида Ўзбекистон Республикаси Президентининг иккита фармони қабул қилинди.

Мамлакатимизда статистик, молиявий ва солиқ ҳисоботларини тақдим этиш, солиқ ва мажбурий тўловларни тўлаш, рўйхатга олиш ва рухсат бериш жараёнларини амалга ошириш, хўжалик судларига даъво аризалари ва тавсияномалар киритиш бўйича электрон тизимни кенг жорий этиш кўзда тутилган бўлиб, бу ўз навбатида давлат, назорат қилувчи органлар билан тадбиркорлик субъектлари ўртасидаги бевосита алоқаларни сезиларли даражада қисқартириш ёки бутунлай бекор қилиш имконини беради.

Тасдиқланган чоралар жорий йилнинг 1 августидан бошлаб бизнесни рўйхатга олиш пайтидаги тартиб-қоидалар сонини 2 баробар қисқартириш имконини берди, рўйхатдан ўтишдан аввал бирламчи устав жамғармасини шакллантириш бўйича талаб бекор қилинди, тадбиркорлик субъектларининг суд харажатлари 2,5 баробар қисқартирилди.

Давлатнинг тадбиркорлик субъектлари фаолиятига аралашувини тубдан камайтириш мақсадида жорий йилда рухсат беришга оид 80 та тартиб-қоида, шунингдек, лицензияланадиган фаолият турларининг 15 таси бекор қилинди, молиявий ҳисоботларни топширишнинг шакллари ва даврийлиги 1,5 баробар қисқартирилди. Бундан ташқари, 2013 йилнинг 1 январидан бошлаб 65 та статистик ҳисобот шакли ва 6 та солиқ ҳисоботи шаклини бекор қилиш, уларни топшириш даврийлигини 2 баробардан зиёд қисқартириш ҳақида қарор қабул қилинди.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, мамлакатимизда қабул қилинган қонунчилик талабларига кўра, **давлат органларининг ноқонуний қарорлари, мансабдор шахсларнинг хатти-ҳаракати ёки ҳаракатсизлиги, шунингдек, қонунчиликка зид тарзда қабул қилинган идоравий ҳужжат туфайли тадбиркорлик субъектига етказилган зарар давлат томонидан қопланади.**

Ҳурматли анжуман иштирокчилари!

Бугун биз ўз мустақиллигимизнинг дастлабки кунларидан бошлаб танлаб олган **мамлакатни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш, тадрижий ривожланиш йўли ва машҳур беш тамойил асосида барпо этиладиган фуқаролик жамиятини шакллантириш модели** тарихан қисқа муддатда иқтисодиётни барқарор ривожлантиришнинг мустаҳкам пойдеворини яратишни таъминлади, жаҳон молиявий-иқтисодий инқирозининг салбий оқибатларига ишончли равишда қарши туриш, дунёдаги саноқли мамлакатлар қаторида иқтисодий ва ижтимоий ривожланишнинг юксак барқарор суръатларига эришиш имконини берди, деб айтиш учун барча асосларимиз бор.

Сўнгги 6 йил давомида мамлакатимизда ялпи ички маҳсулот йилига 8,2 фоиздан кам бўлмаган суръатлар билан ўсиб бормоқда. Ялпи ички маҳсулот, 2000 йил билан солиштирганда, 2,9 баробар, саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 2,6 баробар ошди, иқтисодиётга жалб қилинган инвестициялар ҳажми 3,4 баробар, жумладан, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар миқдори 20 баробардан кўпроқ ўсди.

Бу нимадан далолат беради? Бу шундан далолат берадики, хорижий сармоядорлар бизга ишонмоқда. Бу чет эл инвесторлари киритган сармоялар ўзини оқлаши ва Ўзбекистонда бизнес қоидаларининг ҳеч қачон бузилмаслигига бўлган ишончни билдиради. Шунинг учун ҳам бизнинг юртимизга киритилаётган тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларнинг оқими кескин ортиб бормоқда. Демак, биз жаҳон бизнес оламига, дунё ҳамжамиятига дадил кириб боряпмиз. Демак, бизга катта ишонч билан қарашмоқда. Бу биз учун ниҳоятда муҳим. Мен бу масалага жуда катта эътибор билан қарайман.

Осиё тараққиёт банки маълумотларига кўра, Ўзбекистонда аҳоли жон бошига тўғри келадиган даромад сўнгги 7 йил давомида 3 баробар кўпайган. Тўлов баланси жорий ҳисобининг доимий профицити таъминланмоқда, жами ташқи қарзнинг ялпи ички маҳсулотга нисбатан 10-12 фоиз даражасида бўлишига эришилмоқда, давлат ички қарзи деярли ноль даражада қолмоқда, етарли миқдордаги валюта захиралари сақланиб турибди.

Буларнинг барчаси меҳнаткаш ва меҳмондўст халқимизнинг мамлакатимизнинг эртанги кунига бўлган ишончини тобора мустаҳкамламоқда. Бугунги имкониятдан фойдаланиб, конференциянинг барча иштирокчиларига яна бир бор ўзимнинг юксак ҳурматим ва самимий миннатдорлигимни билдиришга ижозат бергайсиз.

Ўзбекистон заминига хуш келибсиз!

Барчангизга сиҳат-саломатлик, бахт ва омад ёр бўлишини тилайман.

Эътиборингиз учун раҳмат.

ОСИЁ ТАРАҚҚИЁТ БАНКИ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ШИАО ДЖАО НУТҚИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийлари,

Ҳурматли вазирлар,
Конференция қатнашчилари,
Хонимлар ва жаноблар!

Ўзбекистонга яна бир бор келиш шарафига муяссар бўлганимдан хурсандман ва Ўзбекистон томонига олий даражадаги ушбу халқаро конференцияда иштирок этиш имконини бергани учун миннатдорлик изҳор этаман.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг муҳим ўрни ҳақида тўхталишдан аввал Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 21 йиллиги муносабати билан самимий табрикларимни билдирмоқчиман.

Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритганига энди 21 йил тўлган бўлса-да, улкан ютуқлар ва тараққиётга эришди. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Жаноби Олийларининг Ўзбекистон мустақиллигининг йигирма бир йиллигига бағишланган тантанали маросимдаги табрик сўзида таъкидланганидек, «Ўзбекистон иқтисодиёти қарийб 3,7 баробар, аҳолининг реал даромадлари жон бошига 7 баробар, одамларнинг умр кўриш даражаси ўртача 7 йилга узайган».

Ўзбекистон иқтисодиётда юқори ўсиш суръатларига эришиб ва таркибий ислоҳотларни давом эттириб, жаҳон иқтисодий инқирозининг салбий оқибатларини муваффақиятли енгиб ўтди. Шулар қаторида Ўзбекистоннинг ижтимоий ривожланиш ва мамлакат фаровонлигини муттасил яхшилаш борасида эришган улкан ютуқларини ҳам қайд этиб ўтиш жоиз.

Ўтган ҳафтада тасдиқланган 2012-2016 йилларда Ўзбекистон билан ҳамкорлик стратегиясида шундай дейилган: «Ўзбекистон Марказий Осиёда иқтисодиёти жадал ривожланиб бораётган, аҳоли жон бошига даромад сўнгги 7 йилда уч баробар ошган ва 2020 йилда ўртача даражадан юқори даромадли мамлакат бўлишга интилаётган давлатлардандир».

Президент Ислом Каримов Жаноби Олийларини ва конференция қатнашчиларини сўнгги 21 йилда қўлга киритилган ва ҳақли равишда фахрланса арзийдиган муваффақиятлар билан самимий табриклайман.

Ҳурматли конференция иштирокчилари!

Энди қуйидаги уч масалага қисқача тўхталиб ўтмоқчиман:

Биринчидан, Ўзбекистонда иқтисодий ўсиш ва иш ўринларини барқарор ташкил этишни таъминлаш борасида кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликнинг ролини ошириш;

Иккинчидан, Ўзбекистоннинг кичик бизнесни ривожлантиришга кўмаклашадиган муҳим ислоҳот ва дастурлари;

Учинчидан, кичик бизнесни ривожлантиришда Осиё тараққиёт банкининг иштироки.

Иқтисодий ўсиш ва иш ўринларини барқарор ташкил этишни жадаллаштиришда кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликнинг ўрни

Ўзбекистон жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида юқори иқтисодий ўсиш суръатларини сақлаб қолди. Шуни эътироф этиш керакки, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ушбу ўсишни таъминлаш ва Ўзбекистон иқтисодиётини диверсификация қилишда муҳим роль ўйнади.

Кейинги 10 йил давомида Ўзбекистонда кичик бизнес ва тадбиркорликнинг ялпи ички маҳсулотдаги улуши 2000 йилдаги 30 фоиздан 2011 йил охирида 50 фоизга етказилди. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик қишлоқ хўжалиги, қурилиш, савдо хизматлари соҳасини ривожлантиришда муҳим ўрин тутмоқда ва ишлаб чиқариш ҳамда енгил саноат тармоғида ҳам уларнинг аҳамияти ортиб бормоқда.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик Ўзбекистонда иш ўринларини ташкил қилишда муҳим аҳамият касб этмоқда. Чунончи, иш билан таъминланган 4 одамнинг 3 нафари кичик бизнес соҳасида меҳнат қилаётир. Шуни алоҳида таъкидлаш лозимки, ҳар йили кичик бизнес ва хусусий корхоналар томонидан тахминан 500 минг янги иш ўрни, уларнинг 50 фоиздан ортиғи қишлоқ жойларда яратилмоқда.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш Ўзбекистонни гендер жиҳатдан ҳар томонлама тенг ва барқарор юксалтиришда муҳим роль ўйнамоқда. Бу Ўзбекистонни даромади ўртача даражадан юқори давлатга айлантириш имконини беради.

Ўзбекистонда билимли ва ёш меҳнат ресурсларининг мавжудлиги, бой табиий ресурслари, шунингдек, Марказий Осиё чорраҳасида стратегик жиҳатдан қулай жойлашгани мамлакатда кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликни янада ривожлантириш учун катта имкониятлар очади.

Бу имкониятлардан мумкин қадар кенг фойдаланиш, иқтисодий ўсиш барқарорлигини мустаҳкамлаш учун Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада тараққий эттиришга қаратилган ислоҳотлар ҳамда дастурларнинг амалга оширилаётгани ҳам алоҳида аҳамият касб этмоқда.

Ўзбекистоннинг кичик бизнесни ривожлантиришга кўмаклашадиган муҳим ислоҳот ва дастурлари

Ўзбекистон раҳбарияти бу борада қатор муҳим ислоҳотларни амалга оширди. Кичик корхоналарни ташкил қилиш ва уларнинг фаолият кўрсатиши учун қулай ҳуқуқий асос яратилгани, бизнесни «ягона ойна» принципи бўйича рўйхатга олиш тартиби йўлга қўйилгани, янги таҳрирдаги Солиқ кодекси қабул қилиниб, бизнесга солиқ солиш ставкалари сезиларли даражада камайтирилгани шулар жумласидандир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 2011 йилни «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилди ва кичик бизнес ҳамда хусусий тадбиркорликнинг иқтисодиётдаги аҳамиятини давлат сиёсати даражасига кўтарди. 2011 йил мобайнида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш учун қулай шарт-шароитлар яратиш, инвестицияларни жалб қилиш ҳамда янги иш ўринлари ташкил этишга қаратилган чора-тадбирлар дастури қабул қилинди.

Ўзбекистонда қатор дастурлар доирасида маблағлардан фойдаланишни яхшилаш ҳамда ривожланишга кўмаклашадиган муҳим масалаларни ҳал этиш, кичик бизнес ва хусусий тадбикорликка кредит ажратишни янада кўпайтириш мақсадида молия институтларини манзилли кредит линиялари билан таъминлаш давом эттирилмоқда.

Бироқ, молиявий имкониятларнинг чеклангани кичик корхоналар ва тадбиркорларнинг фаолиятида муаммолар туғдириши табиий. Шу боис кичик бизнес қўшимча кредитлар тақдим қилинишини тақозо этади. Менимча, бу борада давлат томонидан ёрдам кўрсатишни давом эттириш зарур.

Шу муносабат билан яқинда Ўзбекистон Республикаси Президентининг ишбилармонларга катта эркинлик бериш ва илғор халқаро тажрибага мувофиқ қулай ишбилармонлик муҳитини шакллантиришга қаратилган иккита муҳим фармонининг ўз вақтида қабул қилинганини таъкидламоқчиман.

Шунингдек, кичик бизнесни ривожлантириш нуқтаи назаридан таълим тизимида ҳаётга татбиқ этилаётган ислоҳотларнинг муҳимлигини қайд этиш зарур. Ўзбекистонда амалга оширилган Кадрлар тайёрлаш миллий дастури ва унинг асосида касб-ҳунар таълими тизимининг ташкил этилгани бошқа мамлакатлар учун намуна бўлиб хизмат қилиши мумкин. Осиё тараққиёт банки Ўзбекистоннинг Кадрлар тайёрлаш миллий дастурини амалга ошириш ишига ўз ҳиссасини қўшгани билан фахрланади.

Ушбу муҳим саъй-ҳаракатлар бундан буён ҳам Ўзбекистонда кичик бизнесни ривожлантириш ва хусусий инвестицияларни жалб этишга хизмат қилади, деб ишонаман.

Бундан ташқари, Ўзбекистонда қишлоқ жойларда ҳам кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни рағбатлантириш ҳамда ривожлантиришга қаратилган қатор дастурлар амалга оширилмоқда. Қишлоқ ҳудудларини ривожлантириш дастури бунга ёрқин мисол бўла олади. Мазкур дастур доирасида Ўзбекистон қишлоқларида уй-жой қурилиши, жумладан, жойлардаги қурилиш соҳасини тизимли ривожлантириш, уй-жой қурилишини маблағ билан таъминлашга бутун мамлакатда алоҳида эътибор қаратилмоқда. Шунингдек, дастурда қишлоқларда турар-жой массивларини ривожлантириш, тегишли инфратузилмани ташкил этиш ва хизматларни тақдим этиш, ҳар бир массивда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни юксалтириш имкониятларини яратиш кўзда тутилган. Ташкил қилинаётган ҳар бир қишлоқ массивида чакана савдо ва хизматлар кўрсатиш жойлари яратилмоқда, шунингдек, қурилаётган ҳар бир янги уйда нозвойхона, ателье ёки кичик таъмирлаш устахоналари каби оилавий бизнес турларини ривожлантириш имкониятлари мавжуд. Бундай дастурлар қишлоқ аҳолисининг ушбу янги имкониятларни рўёбга чиқариши учун кредит маблағларидан фойдаланишини кенгайтиришга хизмат қилмоқда.

Дастур ҳар йили тахминан 1000 кичик қишлоқ қурилиш компаниялари, 40 минг нафар малакали қурувчи ва кичик бизнес субъектлари, жумладан, хотин-қизлар учун янги иш ўрни яратишга қаратилган. Ҳар йили қишлоқ жойларда 2000 оилавий корхона ва 10 минг янги иш ўрни ташкил қилиш режалаштирилмоқда.

Мазкур ислоҳотлар ва дастурлар кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни янада ривожлантиришга кўмаклашмоқда. Улар бизнесни юритиш билан боғлиқ харажатларни камайтириш ва жалб қилинаётган инвестициялардан самарали фойдаланиш, мамлакатнинг рақобатбардошлигини ошириш ҳамда янги иш ўринларини ташкил этиш имконини бермоқда.

Кичик бизнесни ривожлантиришда Осиё тараққиёт банкининг иштироки

Осиё тараққиёт банки 1998 йилдан буён Ўзбекистондаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига, жумладан, молия ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш учун молия секторини ривожлантиришга ёрдам бериб келмоқда. Осиё тараққиёт банки кўрсатаётган ёрдам Ўзбекистоннинг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш, бандлик ва даромадни оширишни таъминлаш орқали ҳар томонлама мувозанатли ривожланиш бўйича саъй-ҳаракатларини рағбатлантиришга хизмат қилмоқда.

Шу билан бирга, Осиё тараққиёт банки томонидан банк иши, пенсиялар, молия назорати ва тартибга солиш, капитал бозорини ривожлантириш соҳаларига техник ёрдам кўрсатилди.

Осиё тараққиёт банки кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришга умумий қиймати 170 миллион АҚШ доллари миқдорида кредит линияларини тақдим этди ва молия муассасалари кичик бизнес билан боғлиқ операцияларни бажаришда уларнинг салоҳиятини ошириш учун тегишли техник ёрдам кўрсатди.

Айни пайтда Осиё тараққиёт банки «Кичик ва микромолиялашни ривожлантириш» бўйича иккинчи лойиҳа ва Ўзбекистондаги кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг молия ресурсларидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш мақсадида ушбу лойиҳа билан боғлиқ техник кўмаклашиш лойиҳасини амалга оширмоқда. Осиё тараққиёт банкининг кредит маблағлари ҳисобидан молияланадиган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари секторида бизнесни юритиш имкониятларини кенгайтириш орқали 30 минг янги иш ўринларини ташкил қилиш кутилмоқда. Ҳаётга татбиқ этилаётган дастур тадбиркор аёлларга ёрдам кўрсатишни ҳам ўз ичига олган.

Шунингдек, Осиё тараққиёт банки қишлоқларни комплекс равишда ривожлантириш ва кейинчалик қишлоқ туманларига ипотека кредитларини бериш учун 500 миллион доллар миқдорида молия ресурсларини тақдим этиш орқали қишлоқ жойларда уй-жой қурилишини ривожлантиришга оид давлат дастурини қўллаб-қувватламоқда. Бу қишлоқларда уй-жойларни янада ривожлантириш, маҳаллий қурилиш секторини юксалтириш ва қишлоқларда маблағлардан фойдаланишни кенгайтиришга ёрдам беради.

Осиё тараққиёт банки ҳудудий молиялаш бўйича техник кўмаклашиш лойиҳаси доирасида Ўзбекистон томони билан ҳамкорликда электрон тўловлар тизими ва суғурта бозорини ривожлантириш, шунингдек, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг маблағлардан фойдаланишини янада яхшилаш имкониятларини ўрганмоқда. Тадқиқот Осиё тараққиёт банкига келажакда ҳам кўмаклашиш борасида янги имкониятлар ва йўналишларни аниқлаб беради.

Сўзим охирида шуни таъкидлашни истардимки, Президент Ислом Каримов Жаноби Олийларининг бу борада амалга оширилаётган ислоҳотларни мунтазам қўллаб-қувватлаётгани Ўзбекистонда хусусий секторни ривожлантиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Осиё тараққиёт банки ва Ўзбекистон томони яқинда ҳамкорликнинг мамлакатга оид янги стратегиясини тайёрлади. Ушбу стратегия Ўзбекистоннинг янада барқарор ва мувозанатли иқтисодий тараққий топишини қўллаб-қувватлашга қаратилган. Биз иқтисодиётни жадал диверсификация қилиш, хусусий секторни ривожлантириш, шаҳар ва қишлоқларда янги иш ўринларини ташкил қилишда бундан буён ҳам ёрдам бераверамиз.

Осиё тараққиёт банки мазкур стратегия доирасида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг, жумладан, тадбиркор аёлларнинг кредитлардан фойдаланишини қўллаб-қувватлайди. Молия секторини янада ривожлантириш ва молия соҳасидаги воситачиликни такомиллаштириш ажратилаётган маблағлардан фойдаланишни кенгайтиришга ёрдам беради. Бу эса, ўз навбатида, тадбиркорларга хусусий бизнесини бошлаш, ривожлантириш ва экспортни амалга оширишда қўшимча имкониятлар яратади.

Биз яқин ҳамкорлигимизнинг янада ривожланишидан манфаатдормиз ва бундан кейин ҳам Ўзбекистонга ёрдам беришга тайёрмиз. Ўзбекистон томонининг ушбу муҳим конференцияни ташкил этиш борасидаги саъй-ҳаракатларини юксак баҳолаймиз.

Эътиборингиз учун ташаккур!

ЖАҲОН БАНКИ ВА ХАЛҚАРО МОЛИЯ КОРПОРАЦИЯСИ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ДЖАНАМИТРА ДЕВАН НУТҚИ

Президент Ислом Каримов Жаноби Олийлари!

Ҳурматли меҳмонлар, хонимлар ва жаноблар!

Мазкур нуфузли конференцияда иштирок этиш ва муҳокамалар жараёнида Жаҳон банки фикр-мулоҳазаларини баён этиш менга катта мамнуният бағишлайди.

Бугун мен ушбу анжуманда ҳукуматлар ва академик доиралар вакиллари бўлган барча маърузачиларнинг фикрларини тинглашдан бахтиёрман.

Экспертлар томонидан билдириладиган кўплаб фикрлар ва хулосалар Ўзбекистон иқтисодиётини мустаҳкамлаш борасидаги янада самарали йўлларни ишлаб чиқиш ҳамда мамлакатнинг узоқ муддатли равнақига хизмат қилади.

Ўзбекистондаги барқарор иқтисодий ривожланиш ва унинг ўтган 21 йил давомида ижтимоий-иқтисодий тараққиётда эришган муваффақиятлари таҳсинга сазовордир. Айниқса, глобал молиявий-иқтисодий инқироз даврида мамлакатда юқори даражадаги иқтисодий ўсиш суръатлари таъминланаётганини алоҳида эътироф этиш жоиз.

Жаҳон банки гуруҳи, яъни, Банк ва унинг хусусий сектор масалалари бўлими, Халқаро молия корпорацияси, шунингдек, бошқа тегишли институтлар Ўзбекистон билан мамлакатни иқтисодий ривожлантириш борасида ҳамкорлик қилишдан мамнундир.

Давлат ва хусусий сектор билан ҳамкорликдаги иш жараёнида биз нафақат кредитлашга оид дастурларни, балки техник экспертиза ва илғор халқаро тажрибани ҳам таклиф этишга ҳаракат қиламиз.

Уч асосий жиҳатга тўхталиб ўтишни истардим.

Биринчидан, кичик, ўрта ва микро корхоналар ҳар бир мамлакат иқтисодий экотизимининг муҳим соҳаси ҳисобланади.

Уларнинг инновацион имкониятлари ва иқтисодий ўсиш қобилияти рақобатбардошликни шакллантиришнинг муҳим шартидир. Бунда бошқа мамлакатлар маҳсулотлари билан рақобатлашишга қодир ва халқаро бозорда муносиб ўрин эгаллай оладиган юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш назарда тутилади.

Бу халқаро миқёсдаги рақобат шароитида ҳар қандай мамлакат иқтисодиёти тараққиётининг муҳим омилидир.

Иккинчидан, рақобатга асосланган саноат экотизимлари ва хусусий сектор ривожи атрофида янги парадигма шаклланди. Бу хусусий ва давлат сектори ўртасидаги рақобатбардошликка йўналтирилган янада яқин ҳамкорликни кўзда тутади.

Биз бундай янги ёндашувни рағбатлантиришимиз, айни пайтда эҳтиёткорликни ҳам унутмаслигимиз керак. Бундай ёндашув тадбиркорлар ва кичик корхоналарнинг янги ғояларни ҳаётга татбиқ этиш ва янги имкониятлар яратишда омилкорлик билан иш юритишига хизмат қилиши керак.

Учинчидан, рақобатбардошликни оширишга кўмак бериш масаласидаги янгича ёндашув биздан, яъни, сиёсий қарорлар қабул қилувчи шахслардан, мазкур йўналишдаги сиёсатни юритишда кенг кўламли чора-тадбирларга, яъни, фақат молиявий капитал ва саноат ресурслари билан чекланиб қолмасдан, айни вақтда инсон ресурслари ва корпоратив бошқарув масалаларига эътибор қаратишни талаб қилади.

Агар бу соҳада ижобий натижаларга эришмоқчи бўлсак, бизнинг хусусий сектор ривожига доир ёндашувимиз яхлитлик касб этиши, яъни, рақобатбардошликни оширишга йўналтирилган бўлиши, айни пайтда мавжуд салоҳият ва имкониятлардан фойдаланишга асосланиши лозим.

Шу ўринда юқорида келтирилган уч ғоянинг ҳар бирига батафсилроқ тўхталиб ўтишга ижозат бергайсиз.

Биринчидан, кичик, ўрта ва микро корхоналарнинг иқтисодиётда тутган муҳим ўрнини кўриб чиқайлик.

Жаҳондаги ривожланаётган мамлакатларда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналарининг аҳоли бандлигидаги улуши 45 фоизни, ялпи ички маҳсулотдаги ҳиссаси 33 фоизни ташкил этади.

Ўзбекистонда, сўнгги расмий статистик маълумотларга қараганда, иш билан банд аҳолининг тўртдан уч қисми кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналарида меҳнат қилмоқда, мазкур сектор мамлакат ялпи ички маҳсулотининг ярмидан кўпроғини ишлаб чиқармоқда.

2000 йилда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналари ялпи ички маҳсулотнинг учдан бир қисмини ишлаб чиқарган бўлса, 2010 йилга келиб ялпи ички маҳсулотнинг ярмидан кўпи ушбу соҳа ҳиссасига тўғри келди. Бунда гап 8,6 миллион киши меҳнат қилаётган 460 минг корхона хусусида кетмоқда. Кейинги ўн йил ичида бу соҳада банд бўлганлар сони эса икки баробар ошган.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари иқтисодий ўсишнинг ғоят муҳим омили бўлиб, миллий иқтисодиётни қўшимча қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи йирик корхоналар билан боғловчи иқтисодий бўғин ҳисобланади.

Кичик ва ўрта бизнес корхоналари ўзини инновацияларни ҳаётга татбиқ этиш ва бандликни таъминлашда муҳим ҳаракатлантирувчи куч сифатида намоён этмоқда.

Айни пайтда, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналарининг иқтисодиётдаги муҳим ўрнига ҳамда кичик ва ўрта бизнес корхоналарини давлатлар томонидан кредитлашни рағбатлантириш борасида амалга оширилаётган муҳим чора-тадбирларга қарамай, бу борада ҳали қатор муаммолар мавжуд.

Масалан, кичик ва ўрта бизнес корхоналари кўпинча уларнинг ривожланиши учун зарур бўлган молиявий маблағларни ололмайди ва қўллаб-қувватланмайди.

Жаҳон миқёсида иқтисодиёти ўтиш даврини бошдан кечираётган мамлакатларда расман ташкил этилган 45 фоиздан 55 фоизгача кичик ва ўрта бизнес корхоналари институционал заёмлар ёки овердрафтлардан фойдаланиш имкониятига эга эмас.

Молиялаштиришдаги бундай тафовут миллий иқтисодиётларга жиддий зарар етказиши мумкин. Етакчи иқтисодчилар кредитлашни чеклаш ва капитални нотўғри тақсимлаш натижасида келиб чиқадиган бундай зарарга тўғри баҳо бермаслик катта салбий оқибатларга олиб келиши ҳақида огоҳлантирмоқда.

Шу боис кичик, ўрта ва микро корхоналарни қўллаб-қувватлашнинг самарали йўлларидан фойдаланиш, шубҳасиз, иқтисодий ўсишни таъминлашда ҳал қилувчи роль ўйнайди.

Бироқ бунда фирмаларнинг кредитни қайтариш имкониятларини ҳар томонлама баҳолаш ва уларнинг лойиҳалари иқтисодий жиҳатдан нақадар ҳаётий эканлигига асосланган ҳолда кредитлашнинг барқарор ўсишини кафолатлаш муҳимдир.

Нафақат йирик, бозорда ўз ўрнига эга фирмалар, балки янги, изчил ривожланаётган кичик, ўрта ва микро корхоналарнинг кредитга бўлган эҳтиёжини таъминлаш мақсадида молиявий воситаларни ривожлантириш ҳам муҳим аҳамиятга эга.

Иккинчидан, мен рақобат асосидаги саноат экотизимлари ва хусусий секторни ривожлантириш бўйича янги парадигмани — хусусий сектор ташаббуслари ва давлат секторини қўллаб-қувватлаш ўртасидаги тегишли мувозанатни аниқлашга йўналтирилган ёндашувни — кўриб чиқишни таклиф қиламан.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг яқинда қабул қилинган фармонларига мувофиқ, мамлакатда экспорт кўрсаткичлари ва иқтисодиёт рақобатбардошлигини ошириш ҳамда уни диверсификация қилишни таъминлашнинг зарур шарти сифатида тадбиркорликни ривожлантиришни қўллаб-қувватлаш бўйича тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Кичик ва микрокорхоналар бу мақсадларга эришишда муҳим роль ўйнайди.

Кўп йиллар мобайнида давлат сектори ва хусусий тармоқда ишлаш жараёнида аниқ соҳаларга мақсадли инвестициялар киритишга йўналтирилган саноат тармоғидаги стратегик лойиҳалар миллионлаб одамларни қашшоқликдан олиб чиқиши ва улар учун янги иш ўринлари ташкил этиши мумкинлигига гувоҳ бўлганман.

Бундай стратегия жаҳондаги кўплаб мамлакатларда яхши самара берди.

Ҳар бир мамлакат стратегияни ўзининг иқтисодий шароитига мослаштирган ҳолда турли моделлардан фойдаланди. Бироқ тараққиёт ва фаровонликка эришган барча мамлакатлар бундай юксалишга саноат экотизимларини ташкил қилиш орқали эришди.

Мисол учун, Сингапурнинг табиий ресурслари чекланган бўлса-да, у кемасозлик, нефтни қайта ишлаш ва молия соҳаларига таянувчи равнақ топган саноат экотизимини яратишга муваффақ бўлди.

Фуқаролар уруши оқибатида вайронага айланган Жанубий Корея ахборот технологиялари ва замонавий электроника каби тармоқларга асосий эътиборни қаратгани туфайли жаҳондаги энг ривожланган мамлакатлардан бирига айланди.

Малайзия оғир саноат, жумладан, электр ускуналари ишлаб чиқариш соҳасига инвестицияларни йўналтириш ҳисобидан тараққиётга эришди.

Сўнгги йилларда Хитойда тараққиётнинг ишлаб чиқаришга асосланган янги моделлари илгари сурилмоқда. Барқарор иқтисодий ўсиш ва янги иш жойлари яратиш давлат томонидан фаол қўллаб-қувватланмоқда.

Иқтисодиёти ривожланган мамлакатларда давлат ва хусусий сектор ўртасида кенг ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Давлат секторининг иштироки анъанавий эркин бозор муҳити таъсири остида бўлган Америка Қўшма Штатларида ҳам хусусий корхоналарнинг давлат томонидан мақсадли қўллаб-қувватланиши инновациялар ва иқтисодий ўсишни таъминлашда ҳал қилувчи роль ўйнади.

Силикон водийсидаги саноат корхоналари уларнинг маҳсулотларига давлат секторида катта эҳтиёж мавжудлиги сабабли фаол қўллаб-қувватланди. Ҳатто, глобал иқтисодиёт трансформациясига улкан ҳисса қўшган интернет ҳам ҳарбий илмий-тадқиқот дастурларининг фаол молиялаштирилиши натижасида пайдо бўлди.

Ҳар бир мамлакат ўз тараққиёт моделини ўзи танлайди.

Шундай бўлса-да, ривожланган мамлакатлар иқтисодиётидаги муваффақиятлар тарихига назар ташласак, уларни бирлаштириб турувчи умумий жиҳатлар ҳам мавжудлигига гувоҳ бўламиз. Бу аниқ соҳаларга мақсадли инвестициялар киритишга манзилли ёндашув ва саноат тармоқлари, инновациялар муаллифлари ва инвестицияларни бирлаштирган экотизимларни яратиш масаласидир.

(Давоми 5-бетда.)

ЖАҲОН БАНКИ ВА ХАЛҚАРО МОЛИЯ КОРПОРАЦИЯСИ ВИЦЕ-ПРЕЗИДЕНТИ ДЖАНАМИТРА ДЕВАН НУТҚИ

Бугун глобал иқтисодиётда кузатилаётган пасайиш жараёнларига дуч келаётган мамлакатлар ҳукуматлари хусусий сектор билан бевосита ҳамкорлик қилишга ўтаётганидан ажабланмаслик керак.

Сўнгги икки йил давомида Жаҳон банкида бизнинг рақобатбардошликка оид тасаввурларимиз танқидий нуқтаи назардан ўрганилди ва тадрижий равишда ўзгариб борди.

Бизнинг ёндашувимиз иқтисодиёт тармоқларини ривожлантиришга асосланган барқарор иқтисодий ўсишни рағбатлантиришда ҳар томонлама пухта ўйланган қарорлар қабул қилишда мижоз мамлакатларга ёрдам беришдан иборатдир.

Бозор талабларига ҳамиша уйғунлик шарт бўлган рақобатбардошлик ушбу янги парадигманинг муҳим жиҳати ҳисобланади.

Сиёсий қарорлар қабул қилувчи шахслар ва саноат тармоқлари раҳбарлари «юқоридан-пастга» тамойилига асосланган режалаштиришнинг қатъий ёндашувдаги хатолар такрорланишининг олдини олишлари лозим.

Аксинча, тармоқнинг жаҳон бозорида рақобатбардошлигини таъминловчи шароитни бозор талаблари ўзгаришларини ҳисобга олган ҳолда такомиллаштириб бориш зарур.

Давлат ва хусусий сектор ўртасидаги яқин ҳамкорлик яхши самара бериши мумкин. Бироқ масъул раҳбарлар бундай ёндашувларни амалиётга татбиқ этишда эҳтиёткорлик билан иш кўришлари зарур. Бу борада ягона универсал сиёсий чора-тадбирлар мажмуи мавжуд эмас.

(Давоми. Боши 4-бетда.)

Давлат ва бозор тизимлари ўртасидаги мувозанатни ҳар қайси мамлакат ўзи белгилайди.

Бу янги ёндашув ишлаб чиқилганда ҳам, хусусий ва давлат сектори манфаатлари ўртасида кучайиб бораётган муносабатлар бозор талаблари белгилаб берадиган мезонларга асосланиши лозим.

Мамлакатни ривожлантириш борасида давлат ва хусусий сектор ўртасидаги кучли ва мустаҳкам ҳамкорлик иқтисодий ўсишни таъминлашда муҳим аҳамиятга эга бўлиши мумкин.

Бунда корхоналарнинг бозор талабларига мослашувчанлиги муҳим роль ўйнайди ва улардан реал вақт режимида бозор талабига мослашишни талаб қилади.

Рақобатбардош тармоқлар, айниқса, юқори қўшимча қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқариш соҳасини ривожлантиришда зарур кўникмаларга эга ишчи кучи рақобатбардошликнинг яна бир муҳим таркибий қисми ҳисобланади.

Ўзбекистоннинг пухта билим ва касб кўникмаларига эга ёшларининг ўзи ҳам муҳим ресурс ҳисобланади. Таълим соҳасида амалга оширилган ислоҳотлар ёшларнинг кўникмаларини юксалтиришга хизмат қилмоқда. Бозор талабларига мос кадрлар тайёрлаш — таълим соҳасининг энг муҳим вазифасидир.

Учинчидан, сиёсий қарорлар қабул қилувчи шахслар сифатида ушбу янги парадигмадан келиб чиқадиган талабларни баҳолашга ҳаракат қилиб кўрайлик.

Хусусий секторни муваффақиятли ривожлантириш қашшоқлик даражасини изчил пасайтиришда ҳал қилувчи аҳамият касб этиши мумкин. Фақат бозор талабларига тез мослаша оладиган хусусий секторда узоқ муддатли истиқболда ҳам барқарор иш ўринлари ташкил этилиши ва даромад манбаи яратилиши мумкин.

Хусусий секторни ривожлантириш учун кенг кўламли сиёсий чора-тадбирларнинг ўзи кифоя қилмайди. Янги парадигманинг талаби шундайки, хусусий секторни ривожлантиришга дастурий ёндашув доирасида макро даражадаги чора-тадбирларни микро даражадаги янги ташаббуслар билан уйғунлаштириш лозим.

Кўплаб мамлакатлар иқтисодиёти билан танишиш асносида тўпланган тажрибадан келиб чиқиб шунга ишонч ҳосил қилдимки, иқтисодий экотизимнинг ҳар бир жиҳати изчил ўрганилиши ва зарурат туғилганида янгидан такомиллаштирилиши даркор.

Барқарор иқтисодий ўсишга хизмат қиладиган баъзи омиллар тузилмавий хусусиятга эга бўлса, баъзилари инсон омили билан боғлиқдир.

Иқтисодиёти ривожланган мамлакатлар томонидан эътироф этилганидек, тузилмавий омиллар нуқтаи назаридан тартибга солишга асосланган муҳит хусусий корхоналарга ҳаддан зиёд оғирлик юкламаган ҳолда жамиятда умумий фаровонликни ҳимоя қилиши, ўзаро мувозанатни таъминлаши шарт.

Таълим соҳаси ва касб кўникмаларини ривожлантириш билан бирга модернизация қилинган инфратузилмага инвестициялар жалб қилиш узоқ муддатли истиқболда ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишда беқиёс аҳамият касб этувчи «жамият фаровонлиги»ни яратади.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари молиявий маблағлардан фойдаланиш имкониятига эга бўлиши учун самарали банк тизими ва барқарор капитал бозори мавжуд бўлиши даркор. Технологик инновацияларни ривожлантириш учун эса патентлашга оид амалий қонунчилик асоси зарур.

Экспортга чиқарилаётган маҳсулотларнинг рақобатбардошлигини таъминлаш учун миллий сифат тизими яхши йўлга қўйилган бўлиши даркор.

Жаҳон тажрибаси шуни кўрсатадики, валюта ва пул сиёсати ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлиб, хорижий инвестицияларни жалб этишга хизмат қилади. Бизнесни юритишнинг яхлит қоидаларини таъминлашда давлатнинг оқилона иштироки ишбилармонлик муҳитига бўлган ишончни оширади.

Ишбилармонлик муҳитига оид омиллар нуқтаи назаридан қараганда, бу борада муваффақият қозонган мамлакатларнинг эътироф этишича, ошкоралик жамоатчилик ва инвесторлар ишончини оширади, коррупция эса уни йўққа чиқаради.

Инклюзив сиёсатга оид чора-тадбирлар ва тадбиркорларни гендер нуқтаи назаридан холисона қўллаб-қувватлаш ходимларнинг ҳуқуқларини кенгайтиради ва мамлакатда инсон капитали самарадорлигини кескин ошириш имконини беради.

Ўзбекистонда бу борада кенг кўламли чора-тадбирлар амалга оширилмоқда.

Жаҳон банкининг дунё мамлакатлари бўйича рақобатбардошликка асосланган «Бизнесни юритиш» деб номланган йиллик маърузасида мавжуд муаммоларни таҳлилий баҳолаш ўз ифодасини топган. Ушбу маъруза Жаҳон банкининг мен масъул бўлган хусусий сектор бўлими томонидан чоп этилади. Биз Ўзбекистон томони билан ушбу маълумотларни таҳлил қилиш масаласи юзасидан амалий ва доимий мулоқот олиб бормоқдамиз.

Ўзбекистон томонидан кўплаб соҳаларда амалга оширилаётган муҳим ишларга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз. Масалан, Ўзбекистон Президентининг яқинда қабул қилинган фармонларида бизнесда халқаро стандартларга эришиш учун ишбилармонлик муҳитини ривожлантиришнинг муҳим йўналишлари белгилаб берилган.

Келажакда бу борадаги изчил саъй-ҳаракатлар ўзининг юксак самараларини беришига ишонамиз. Уларнинг аксарияти — лизинг, бизнесни назорат қилиш, корхоналарни рўйхатга олиш, рухсатнома ва лицензия бериш, солиқ маъмурчилиги, ҳисобдорлик, корхонани ихтиёрий тугатиш жараёни каби йўналишлар Халқаро молия корпорациясининг маслаҳат хизматлари бўлимлари томонидан қўллаб-қувватланди.

Мамлакатда амалга оширилаётган ислоҳотлар Ўзбекистон томонининг иқтисодий диверсификацияни барқарор тараққиёт асоси сифатида ҳаётга татбиқ этишга интилаётганининг амалий ифодасидир. Бу Ўзбекистоннинг энг ривожланган мамлакатлар каби даромад даражаси ўртача бўлган давлат мақомига эришиш борасидаги саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаш учун асос бўла олади.

Бундан ташқари, кредит бюроси операцияларини кенгайтириш ва гаровни таъминлаш реестри салоҳиятини кучайтириш каби бошқа йўналишларда ҳам самарали ишлар олиб борилмоқда. Жаҳон банки Ўзбекистондаги фаолияти доирасида кўплаб соҳаларда бизнес муҳитни такомиллаштириш, жумладан, қурилишга ер участкаси ажратишга рухсат бериш, уларни рўйхатга олиш ва кредит ажратиш мақсадида техник кўмак бермоқда.

Шунингдек, Жаҳон банки молия секторида банк ва суғурта назорати ҳамда тартибга солишни мустаҳкамлаш бўйича ҳам техник ёрдам кўрсатди. Банк, жумладан, таъминотга доир битимлар соҳасида фойдаланишга оид умумий концепцияни кучайтириш бўйича ўз тавсияларини берди. Айни пайтда қатор муҳим дастурлар амалга оширилмоқда.

Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳаси имкониятларини кенгайтириш, кичик ва хусусий корхоналар мавқеини ошириш учун барча шарт-шароитлар мавжуд, деб айтиш учун барча асослар бор.

Жаҳон банки Ўзбекистон билан амалий ҳамкорлик муносабатларини қўллаб-қувватлаш, мамлакатда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ҳамда умуман иқтисодиётнинг янада ривожланишини таъминлашга хизмат қиладиган ишбилармонлик муҳитини шакллантиришда ёрдам беришга тайёр.

Ушбу нуфузли халқаро анжуманда ва соҳага тегишли масалалар муҳокамасида иштирок этиш шарафига муяссар бўлганлигимдан миннатдорман. Ялпи мажлисда кенг кўламли ғоялар билан танишиш ва уларни муҳокама қилишда қатнашиш менга улкан мамнуният бахш этади.

Эътиборингиз учун ташаккур.

Реклама ўрнида

ХАЛҚ БАНКИНИНГ ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТ ФИЛИАЛИ ЎЗИНИНГ 12 ТА ТУМАН ФИЛИАЛИ, 15 ТА МИНИБАНКИ, 67 ТА ШОХОБЧАСИГА ЭГА.

ЖАМОА ТОМОНИДАН АҲОЛИ ВА ЮРИДИК ШАХСЛАРНИНГ ВАҚТИНЧА БЎШ ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ДЕПОЗИТЛАРГА ЖАЛБ ЭТИШГА АЛОҲИДА ЭЪТИБОР ҚАРАТИЛМОҚДА. ШУНИНГДЕК, ОМОНАТЧИЛАР УЧУН МАНФААТЛИ БЎЛГАН МИЛЛИЙ ВА ХОРИЖИЙ ВАЛЮТАДАГИ БИР ҚАТОР ЖОЗИБАДОР ҲАМДА ЮҚОРИ ДАРОМАДЛИ ОМОНАТ ТУРЛАРИ ҲАМ ЖОРИЙ ЭТИЛГАН.

XALQ BANKI

Тадбиркорларнинг истиқболли лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш мақсадида жорий йилнинг 1 сентябрига қадар 2 миллиард 88 миллион сўмлик кредит ажратилди.

ХАЛҚ БАНКИ:

Мижозларга яратилаётган кенг имкониятлар янги иш ўринлари очилишига, иқтисодиётнинг турли тармоқлари ривожланишига хизмат қилмоқда

Молиявий муассаса томонидан мижозларга кредит ажратиш, айниқса, инвестициявий йўналишдаги лойиҳаларни молиялаштиришга жиддий эътибор қаратиб келинмоқда. Шуни айтиш керакки, мамлакатимиз иқтисодиётида етакчи кучга айланиб бораётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари учун имтиёзли кредитлар ажратиш, иқтисодий ночор корхоналарни соғломлаштиришда банкларнинг ролини ошириш механизми яратилди. Тадбиркорларнинг истиқболли лойиҳаларини қўллаб-қувватлаш мақсадида жорий йилнинг 1 сентябрига қадар 2 миллиард 88 миллион сўм кредит ажратилди.

Жумладан, Жиззах шаҳридаги «Махсус таъминот консерва» МЧЖ банкдан олган 150 миллион сўм кредит эвазига энг замонавий ускуналар сотиб олиб, қисқа даврда бир неча хил янги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Шунингдек, 20 дан ортиқ янги иш ўринлари яратилди.

Жиззах шаҳридаги «Ариан Силвер» МЧЖ банкдан олган 250 миллион сўм кредити эвазига қўшимча 24 та янги иш ўрни яратди.

Шунингдек, банк филиали маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол товарлари ишлаб чиқаришни кенгайтиришга муносиб улуш қўшиб келмоқда.

— Фаолиятим кўламини кенгайтириш мақсадида Халқ банкига 120 миллион сўм кредит сўраб мурожаат қилгандим, — дейди банкнинг Мирзачўл туман филиали мижози Абдувоҳид Шодиев. — Бизнес-режам ҳар томонлама ўрганиб чиқилгач, сўраган маблағимни ажратишди. Натижада автомобилларга техник хизмат кўрсатиш шохобчаси очдим. Бундан ташқари, қурилиш материаллари ишлаб чиқараяпман. Эндиликда Халқ банки молиявий кўмагида «Умид тезкор таъмир» МЧЖ тумандаги кўп тармоқли корхоналардан бирига айланди. Энг эътиборлиси, яна қўшимча 23 нафар қишлоқ ёшлари учун иш ўринлари яратишга муваффақ бўлдик.

Айтиш керакки, маҳаллий ноозиқ-овқат истеъмол моллари ишлаб чиқараётган тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш мақсадида жорий йилнинг 1 сентябрига қадар 1 миллиард 762 миллион сўмлик кредит ажратилган.

Дарвоқе, банк филиали «Мустаҳкам оила йили» Давлат дастури доирасида оилавий тадбиркорликни ривожлантириш, ёш оилаларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида ҳам бирмунча ишларни амалга оширди. Хусусан, Халқ банкининг шаҳар-туман филиаллари, минибанклар ва шохобчалар ходимлари ўзларига бириктирилган ҳудудлардаги оилалар билан доимий ҳамкорлик алоқаларини ўрнатган. Касаначилик билан шуғулланувчи 55 нафардан ортиқ фуқаро банк кўмагидан баҳраманд бўлди. Ёш оилаларга 1 миллиард 262 миллион сўмлик истеъмол ва ипотека кредитлари ажратилди.

Банк ходимлари вилоятдаги касб-ҳунар коллежлари ўқувчилари билан ҳам алоқаларни яхши йўлга қўйишган. Ҳафтанинг белгиланган кунлари уларнинг коллежларда бўлиб, турли мавзулардаги тадбир, давра суҳбатлари ўтказаётганлиги кутилган натижаларни бермоқда.

— Чорвачиликка қизиқаман, — деди Пахтакор туманидаги қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш ва сервис касб-ҳунар коллежи битирувчиси Ҳасан Тугаев. — Буни ҳисобга олган банк ходимлари бизнес-режам асосида 2 миллион сўм кредит ажратди.

Бундай коллеж битирувчиларига ҳозирга қадар банк филиаллари томонидан 219 миллион сўм кредит маблағлари ажратилди.

Яқинда Жиззах шаҳрида «Тадбиркорлик — мустаҳкам оила таянчи» мавзуида ўтказилган форумда 52 нафар ўз бизнесини бошламоқчи бўлган фуқароларга имтиёзли кредитлар олиш учун сертификатлар берилди.

Касаначилик билан шуғулланувчи 55 нафардан ортиқ фуқаро Халқ банки кўмагидан баҳраманд бўлди. Ёш оилаларга 1 миллиард 262 миллион сўмлик истеъмол ва ипотека кредитлари ажратилди.

Мухтасар айтганда, филиал жамоаси мижозлар ишончини янада мустаҳкамлаш, банк хизмати кўрсатиш сифати ва савиясини юксалтириш, ислоҳотлар жараёнида фаол қатнашиш йўлидан бормоқда. Зеро, банкларнинг изчил фаолияти халқимиз турмуш фаровонлигини оширишга хизмат қилади.

Банк матбуот хизмати.

Хориж

2020 ЙИЛГА БОРИБ ХИТОЙДА МЕТРО

узунлиги 7 минг километрга етади

Хитой ҳукумати мамлакат шаҳарларида 25 та янги темир йўл йўналишларини барпо этиш бўйича янги лойиҳани маъқуллади.

Лойиҳанинг умумий баҳоси 800 миллиард юан (127 миллиард доллар)ни ташкил этади, дея хабар беради «China Daily».

Темир йўл тизимлари мамлакатнинг 18 та шаҳрида бунёд этилади. Лойиҳанинг асосий қисмини метро қурилиши ташкил қилади. Метро қурилиши Шанхайнинг ўзида 2 та йўналишда олиб борилади. Шунингдек, метродан ташқари тез йўналишли темир йўл қурилиши ҳам лойиҳада назарда тутилган. Улар Сямин, Тайюан ва Ланчжоу сингари музофотларни бир-бири билан боғлайди.

Қисқаси, 2020 йилга бориб Хитойда метро йўналишининг умумий узунлиги бугунги кундагидан 4 бараварга ортади, яъни 7 минг километрга етади.

НИКОҲ ЁШИ ЎЗГАРМОҚДА

Арманистоннинг Оила кодексига тузатишлар киритилмоқда. Мазкур тузатишлар балоғатга етган йигит ва қиз учун никоҳ ёши 1 йилга узайтирилишини назарда тутади.

Яъни, бугунги кунда қизлар 17 ёшдан турмушга чиқаётган, йигитлар эса 18 ёшдан уйланаётган бўлса, эндиликда бу меъёр иккаласи учун ҳам бир хил — 19 ёш қилиб белгиланмоқда.

Арманистон миллий статистика хизмати маълумотларида қайд этилишича, дейилади «News.am» АА хабарида, мамлакатда ўртача никоҳ ёши 1994 йилда 24 ёшни ташкил этган бўлса, айни пайтда бу кўрсаткич 28 ёшга тенг. Социологлар бунинг сабабини ёшлар оила қуришдан олдин ҳаётда ўз ўрнини топишни афзал кўраётганликларида, деб ҳисобламоқдалар.

МАХСУС СУЮҚЛИК

мевани яхши сақлайди

Мева ва сабзавотларни узоқ вақт сақлаш мураккаб ва алоҳида шароит талаб қиладиган вазифа.

Аммо хитойлик мутахассислар уй бекалари орзуларини ушалтирадиган бўлди.

Гап шундаки, Хитойнинг Тяньжин университети олимлари янги узилган мева ва сабзавотларни бир неча ҳафта давомида сифатли сақлайдиган махсус суюқлик яратдилар.

Ушбу суюқлик таркибидаги моддалар мева ва сабзавотлар пўстини сўлишдан ҳимоя қилиш хусусиятига эга.

Тажриба энг тез бузиладиган ва тезда қорайиб кетадиган мева — бананда ўтказилган. Банан пўстлоғига сепилган янги суюқлик 2 ҳафта давомида уни қорайиб қолишдан сақлаган.

Теннис

ТОШКЕНТ КОРТЛАРИДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

бутун дунёга таралмоқда

УШБУ ҲАФТАДА ЖАҲОН ТЕННИС МУХЛИСЛАРИНИНГ НИГОҲИ ПОЙТАХТИМИЗДАГИ РЕСПУБЛИКА ОЛИМПИЯ ЗАХИРАЛАРИ ТЕННИС МАКТАБИ КОРТЛАРИДА ЎТАЁТГАН «ТОШКЕНТ ОПЕН — 2012» ХАЛҚАРО МУСОБАҚАСИГА ҚАРАТИЛДИ.

Чунки Аёллар теннис ассоциацияси (WTA) таснифига кирган ушбу мусобақада 20 дан зиёд мамлакатдан келган дунёнинг кучли теннисчилари юзлигига кирган ракетка усталари муросасиз кураш олиб борди ва уларда мутахассислар кутмаган натижалар қайд этилди.

Дастлабки босқичдаёқ мусобақанинг 1-рақамли теннисчиси Моника Никилеску (Руминия), 4-рақамли қатнашчи Магдалена Рибарикова (Словения) кескин ўйинда ёш рақибларига имкониятни бой берди. Бундай натижаларнинг интернет тармоғидаги веб-сайтларга зудлик билан киритилганлиги ишқибозларнинг мусобақага бўлган қизиқишини янада ошириб юборди.

Ҳар босқичда мухлислар шундай қизиқарли учрашувларга гувоҳ бўлишди. Биргина мисол: чорак финалнинг дастлабки Урсула Радванска (Польша) — Александра Панова (Россия) ўртасидаги учрашув 3 соату 6 дақиқа давом этди ва унда польшалик теннисчи ғалаба қозонди — 5/7, 6/2, 7/6. Қолган жуфтликлардаги ўйинлар қуйидагича якунланди: Ирина-Камелия Бегу (Руминия) — Галина Воскобоева (Қозоғистон) — 3/6, 7/6, 7/5, Ева Бирнерова (Чехия) — Александра Каданту (Руминия) — 6/3, 4/6, 6/2, Донна Викич (Хорватия) — Бояна Йовановски (Сербия) — 6/4, 6/4. Ҳозирданоқ мутахассислар Викич Тошкент мусобақаси кашфиёти эканлигини ва унинг келажакда теннис юлдузи бўлишини башорат қилишмоқда. Бу башорат кеча бўлиб ўтган ярим финал ўйинида яна бир бор тасдиғини топди: Викич — Бирнерова — 6/1, 3/6, 6/1, Бегу — Радванска — 6/3, 6/3.

Ҳамюртларимиздан Сабина Шарипова иккинчи босқичга йўл олганди. У шу босқичда рақибига ютқазиб қўйди. Жуфтлик мусобақаларида Оқгул Омонмуродова россиялик Виталия Дьяченко билан ҳамкорликда ярим финалгача етиб борди.

Бугун «Тошкент опен — 2012» финалида Викич ва Бегу ўйнайди.

Асрор МЎМИН

Суратда: Донна Викич.

Миллий матбуот марказида

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА

2013 ЙИЛ УЧУН ОБУНА БОШЛАНДИ

Шу муносабат билан «Ўзбекистон почтаси» ОАЖ матбуот анжумани ўтказди.

Бугунги кунда «Ўзбекистон почтаси» ОАЖнинг 174 та туман ва шаҳар почта тармоғи, 2986 та (шундан 2227 таси қишлоқ) алоқа бўлими бор. Бундан ташқари, 200 тадан ортиқ бориш қийин бўлган ва чекка аҳоли пунктларида замонавий почта хизматларини кўрсатиш мақсадида 20 та кўчма алоқа бўлими ҳам ташкил этилган. Улар томонидан газета ва журналларни обуначиларга ўз вақтида етказиб беришга катта эътибор қаратилади. Шунингдек, мамлакатимизнинг барча ҳудудларини қамраб олган 6 427 та участкада 6 мингдан ортиқ почтальон обуна ишларини олиб бормоқда.

Тадбирда таъкидланганидек, газета ва журналларга 2013 йил учун обунани ташкил этишда Президентимизнинг «Оммавий ахборот воситаларини янада ривожлантириш учун қўшимча солиқ имтиёзлари ва афзалликлар бериш тўғрисида»ги қароридан келиб чиққан ҳолда нархлар белгиланди. Ижтимоий-сиёсий ва болаларга мўлжалланган нашрлар обунаси учун имтиёзлар берилди.

Газета ва журналларни обуначиларга ўз вақтида етказиш мақсадида жамият моддий-техник базасини янада мустаҳкамлади. 248 та янги автомашина, 4 та «Исузи» автобуси харид қилинди. Почтальонларга эса 2650 та велосипед олиб берилди. Интернет орқали обуна ишларини кенг йўлга қўйишда ҳам изланишлар олиб борилмоқда. Ҳозирда жамиятнинг веб сайтида филиаллар бўйича обуна каталогининг электрон нусхаси жойлаштирилган.

Абдусалим ҚОДИРОВ

Эълон

«TOSHKENT KIM OSHDI SAVDOLARI» МЧЖ

2012 йил 16 октябрда очиқ аукцион савдоларини ўтказади

Аукцион савдоларига:

Мирзо Улуғбек тумани, Темур Малик кўчаси, 1-уйда жойлашган Суд департаментининг Тошкент вилоят худудий бошқармаси балансидаги 1999 йилда и/ч, д/р 10AR701, бошланғич нархи 19 951 245 сўм бўлган «Ниссан-Максима»; 1997 йилда и/ч, д/р 11AF065, бошланғич нархи 10 276 100 сўм бўлган «Нексия»; 2003 йилда и/ч, д/р 10AU452, бошланғич нархи 12 959 830 сўм бўлган «УАЗ-330302024»; 1995 йилда и/ч, д/р 10AL455, бошланғич нархи 5 349 654 сўм бўлган «ЭСПЕРО»; 1995 йилда и/ч, д/р 01554JBA, бошланғич нархи 6 730 875 сўм бўлган «ВОЛЬВО» русумли автотранспорт воситалари қўйилади.

Аукцион савдолари соат 10-00да бошланади. Буюртма қабул қилиш савдо кунидан бир кун аввал соат 18-00да тўхтатилади.

Савдоларда қатнашиш учун бошланғич нархнинг камида 20 фоизи миқдорида закалат пули «TOSHKENT KIM OSHDI SAVDOLARI» МЧЖнинг АТИБ «Ипотека-банк» Шайхонтоҳур филиалидаги ФА 00425, СТИР 302088054, 20208000104932833002 ҳисоб рақамига тўланади.

Савдо ғолибига савдо кунидан бошлаб йигирма кун муддат ичида олди-сотди шартномасини имзолаш, тўланган закалат миқдори сотиб олиш тўлови миқдорининг 15 фоизидан камини ташкил этган тақдирда етишмаётган суммани шартнома тузилгунга қадар тўлаб бериш шартлари юклатилади.

Мазкур автотранспорт воситалари юқорида белгиланган савдо кунида сотилмаган тақдирда навбатдаги ҳафталарнинг пайшанба кунлари ўтказиладиган савдоларга такроран қўйилади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар белгиланган муддатларда қуйидаги ҳужжатларни тақдим этадилар:

— аукцион савдоларида қатнашиш учун буюртма икки нусхада;

— закалат тўланганлигини тасдиқловчи тўлов ҳужжати нусхаси;

— ҳуқуқий шахслар — давлат рўйхатидан ўтганликлари ҳақидаги гувоҳнома нусхаси, аукцион савдоларида ишончли вакил қатнашишида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома;

— жисмоний шахслар — паспорт нусхаси, аукцион савдоларида ишончли вакил қатнашишида белгиланган тартибда расмийлаштирилган ишончнома.

Буюртмалар аукцион ўтказиладиган қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур тумани, Навоий кўчаси, 7-уй. Маълумотлар кўрсатилган ушбу манзилдан олиниши мумкин.

Алоқа телефони (+998 93) 399-81-19, электрон почта tkos-mail@inbox.ru

Реклама

Ташкилотлар ва корхоналар раҳбарлари диққатига!

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТ ХАЛҚ ТАЪЛИМИ БОШҚАРМАСИ

бошқарма тасарруфидаги мактабгача таълим муассасаларига жиҳозлар харид қилиш учун очиқ тендер савдоларини эълон қилади:

1. Тендер савдолари очиқ турда бўлиб, мактабгача таълим муассасаларига мебеллар ва жиҳозлар етказиб бериш тажрибасига эга бўлган хорижий фирмалар ва ташкилотлар ҳамда юртимиз ишлаб чиқарувчилари (товар етказиб берувчилар) қатнашишлари мумкин.

2. Харид қилинадиган жиҳозларнинг энг юқори (максимал) нархлари:

№	Жиҳозлар номи	Ўлчов бирлиги	Харид қилинадиган жиҳозлар миқдори	Жиҳозларнинг ўртача баҳоси (сўм)	Жиҳознинг жами баҳоси (сўм)
1.	Болалар диван кровати (юмшоқ жиҳозлар билан биргаликда)	дона	2150	230 000	494 500 000
2.	Болалар кийим ечиш шкафи	дона	420	240 000	100 800 000
3.	Болалар столи	дона	535	75 000	40 125 000
4.	Болалар стули	дона	2140	18 000	38 520 000
Ж А М И		х	х	х	673 945 000

3. Тендер комиссиясининг ишчи органи: Ўзбекистон Республикаси «Давархитекткурилиш» қўмитасининг Сурхондарё вилоят қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг маркази.

Почта ва манзили: *190104, Термиз шаҳри, Амир Темур кўчаси, 69-уй.*

Тел/факс: *(8-376) 222-44-57, 222-44-73, 222-44-76.*

4. Тўлов шартлари: бўнак — 50%, жиҳозлар харидорнинг омборига етказиб берилгач — 40%, назорат текширувидан сўнг — 10%.

5. Етказиб бериладиган жиҳозлар номи, миқдори, етказиб бериш шартлари ва муддатлари ҳақидаги маълумотлар тендер ҳужжатлари ва тендерда қатнашиш учун таклифномада кўрсатилган.

6. Жиҳозларни етказиб бериш муддати бўнак тўловидан сўнг — 90 календарь куни.

7. Тендер бошланишидан олдин тендер комиссияси томонидан талабгорларни малакавий саралаш жараёни ўтказилади.

8. Тендер ҳужжатларини харид қилиш қиймати тендерда қатнашиш учун таклифномада кўрсатилган.

9. Закалат пули (тендер таклифи кафолати) миқдори тендер ҳужжатлари ва тендерда қатнашиш учун таклифномада кўрсатилган.

10. Закалат пулини тўлаш тартиби, тендер ҳужжатларини харид қилиш учун тўловни амалга ошириш бўйича банк реквизитлари тендер ҳужжатлари ва тендерда қатнашиш учун таклифномада келтирилган.

11. Тендер таклифларини қабул қилишнинг охирги муддати — 2012 йил 15 октябрь соат 16-00 гача.

12. Тендер савдоларини ўтказиш бўйича қўшимча маълумотларга эга бўлиш учун Сурхондарё вилоят қурилишда танлов савдолари ва нархларни шакллантириш ҳудудий консалтинг марказига мурожаат қилиш мумкин.

Оила ҳақидаги ҳикматлар

Таълим сўз ва ўргатиш билангина бўлади. Тарбия эса амалий иш ва тажриба билан ўрганишдир, яъни шу халқ, шу миллатнинг амалий малакалардан иборат бўлган иш ҳаракатга, касб-ҳунарга берилган бўлишидир. Агар улар иш, касб-ҳунарга берилган бўлсалар, касб-ҳунарга қизиқсалар, шу қизиқиш уларни бутунлай касб-ҳунарга жалб этса, демак, улар касб-ҳунарнинг чинакам ошиғи бўладилар.

Мақсадни амалга оширишда жаҳд ва ғайрат мўлжалланган ишни бажаришда зўр таъсирга эгадир. Назарий билимларни ё устозлар, ёки ҳикматлар ўргатадилар.

Ёшлар юқорида айтиб ўтилган нарсалар: касб-ҳунар, иш тажриба, жаҳд ва ғайратга эга бўлганлари ва шу нарсаларни ўз вужудларида сингдирганларидан сўнг, уларни аста-секин эгаллай борадилар ҳамда юқорида айтиб ўтилган фазилатларни аниқлаб бориб, назарий билимларнинг ҳаммасида мантиқий фикрлаш йўлини ишлатишга одатланадилар. Шу тартибда болаларга ўргатиш йўли билан улар камолга етгунча ана шу фазилатлар аниқланади ва тарбия қилинади.

Абу Наср ФОРОБИЙ

ОБ-ҲАВО 15-16 – 09. 2012

Юртимиз бўйлаб (°C)

Ҳудуд	Кечаси	Кундузи
Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилояти	+8 / +13	+23 / +28
Бухоро ва Навоий вилоятлари	+10 / +15	+25 / +30
Тошкент, Самарқанд, Жиззах ҳамда Сирдарё вилоятлари	+10 / +15	+25 / +30
Қашқадарё ҳамда Сурхондарё вилоятлари	+11 / +16	+28 / +33
Андижон, Наманган ҳамда Фарғона вилоятлари	+10 / +15	+25 / +30
Тошкент шаҳри	+11 / +13	+27 / +29

Дунё бўйлаб (°C)

Лондон	+9 / +12
Париж	+12 / +11
Москва	+7 / +6
Мадрид	+15 / +13
Пекин	+18 / +16
Канберра	-2 / -4
Рим	+15 / +16
Афина	+15 / +16
Токио	+25 / +24
Стокгольм	+10 / +11
Кейптаун	+9 / +9
Қоҳира	+20 / +19
Гавана	+23 / +23
Вашингтон	+19 / +18

Давлат мулки қўмитаси Тошкент шаҳар худудий бошқармаси томонидан Т.А.Каримова номига 1998 йил 27 апрелда берилган 196 зм-сонли ҳамда 1999 йил 22 апрелда берилган 112 зм сонли мулкий ҳуқуқни тасдиқловчи давлат ордерлари йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛАНАДИ.**

MUASSIS:
O'ZBEKISTON XALQ DEMOKRATIK PARTIYASI MARKAZIY KENGASHI

Bosh muharrir: Safar OSTONOV

TAHRIR HAY'ATI:
Abdulla ORIPOV, Latif G'ULOMOV, Bobir ALIMOV, Sharbat ABDULLAYEVA, Murodulla ABDULLAYEV, Ulug'bek MUSTAFOYEV, Tat'yana KISTANOVA (Bosh muharrir o'rinbosari), Muslihiddin MUHIDDINOV, Ochilboy RAMATOV, Saidahmad RAHIMOV

BO'LIMLAR:
Parlament faoliyati — 233-10-13; Partiya hayoti — 233-11-49;
Madaniyat va ma'naviyat — 233-69-45;
Ijtimoiy hayot va iqtisodiyot — 233-44-55;
Jamoatchilik bilan aloqalar va huquqiy targ'ibot — 233-12-56;
Sport va vatanparvarlik — 233-44-55;
Reklama va e'lonlar — 233-38-55, 233-47-80; Kotibiyat — 233-72-83, 236-55-17.

MANZILIMIZ: 100000, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32-uy.
Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.
«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida chop etildi.
Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.
Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 3 bosma taboq.

Gazeta seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.
«O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.
e-mail: info@uzbekistonovozi.uz
Г — 946
10525 nusxada bosildi.
t — Tijorat materiallari
O'zA yakuni — 01.45
Topshirilgan vaqti — 03.45
Sotuvda erkin narxda

Navbatchi: Obiddin MAHMUDOV
Sahifalovchi-dasturchilar: Sobirjon TUNG'ATOV, Zafar BAKIROV
ISSN 2010-7633
1 2 3 4 5